

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Bocskay-utcza 9. sz.

Megjelenik minden hó
15-én.

Genealogiai Füzetek

Családtörténeti folyóirat.

A „Genealogiai Füzetek”
előfizetési ára:

Egész évre 8 kor.

Félévre 4 „

Egyes szám ára . . . 1 „

— SZERKESZTIK ÉS KIADJÁK: —

CSIKSZENTMIHÁLYI SÁNDOR IMRE ÉS KÖRÖSPATAKI ÉS KÖPECZI SEBESTYÉN JÓZSEF.

Az úri hatóság fejlődése Magyarországon 1848-ig.

(Ötödik közlemény.)

B) Az immunitás intésménye.

Hogy az immunitás mit jelent, azzal már a germán jogéletben foglalkoztunk; itt ezt vonatkoztatnunk kell hazai jogéletünkre, így szükségkép meg kell ismerkednünk azokkal az intézményekkel, melyek hazánkban neki létet adtak. Az intézmény, mely hazánkban az immunitásnak létet adott, a királyság intésménye volt. Már a vezérek korának utolsó évtizeiben látszik hazánkban az egyeduralkodó felé hajlása. A rablókalandok megszűntével ugyanis megszűnt a gyakori érintkezés, mi a nemzetgyűlések sűrű tartását kizárta. Taksony, Geyza már gyakorolni kezdik azokat a jogokat, melyek a nemzetgyűlést illették meg; ezért őket — a chronicak — zsarnokoknak nevezik. A magyar nemzet beékelve Európa szívébe, annyi idegen néptől körülveve, saját élet-existenciája biztosítása végett rá volt utalva, hogy a nyugateurópai népek harmoniájába belépjen, saját léte, érdeke kívánta tehát a királyság megalapítását. S nem a sorsnak kedvezése volt-e az, hogy éppen oly éles eszű egyén lett vezérré, ki belátta ennek szükségét s azt bámulásra méltó bátor tapintatával meg is oldotta?

Szent-István, mintaképp, reformjai keresztülvitelében Nagy Károly alkotmányát választotta, mert ez volt a legalkalmasabb s a legmegegyezőbb a magyar közönméket tekintve; azon ellentétél fogva, mely a magyar nemzet közfelfogása s a korabeli germán királyság magánuralkodó eszméi közt fennállt, ennek követésére nem is gondolhatott, mert ekkor legyőzhetetlen ellentétekkel állott volna szemben. Már a bevezetésben láttuk részletesen kifejtve azt a vonást Nagy Károly alkotmányában, melyet az utókor mindig hálással emlegetett és láttuk, hogy miképp alakult át oly patrimonalissá, a mely hazánk akkori jog- és alkotmányéletével homlokegyenest ellenkezett; most elég lesz annyit kiemelnünk, hogy Szent-Istvánt a Nagy Károly alkotmányában feltalálható közszellem, melynek hatása alatt a nép kisebb-nagyobb mérvben befolyt a mindenható állami akarat megteremtésébe s a főhatalom gyakorlás oka ösztönözte arra, hogy azt mintaképp válassza. S itt, e helyen, őszintén kimondhatjuk, hogy Szent-István főérdemét a kereszténység elterjesztése mellett az képezi, hogy ezt hazánk belviszonyaival oly szép harmoniába volt képes hozni. Ő megalkotta a központi főhatalmat, de úgy, hogy a nemzet jogait tiszteletben tartotta, szóval megalkotta az alkotmányos monarchiát. Itt nem ezélünk a korszakalkotó átalakulást a maga részleteiben jellemezni s bírálás alá venni; elég annyit kijelentünk, hogy

hazánk úri hatóságának második tényezőjét az immunitást is Nagy Károly alkotmányából vette át s alkalmazta hazai jogviszonyainkra. Szent-István az európai germán királyok mintájára, fényes királyi udvart alkotott, azt tisztségekkel látta el, a melyeket nemzete nagyjával töltötte be. E tisztségek között kitűnő helyet foglaltak el az egyháziak, a főpapok (Praelati). Szent-István e kitűnő állást nemcsak azért biztosította számukra, mert a kereszténység elterjesztése alkalmával segélyére voltak s királyi uralma alatt annak fenntartói, hanem, mint Cziráki „Magyar közjog alapvonalai” című művében megjegyzi, azért is, hogy a királyság ifjú intézményének hű és erős támaszává tegye őket. Ebben keresendő az ok, hogy őket kiváló adományokkal látta el. Elsősorban nekik javakat adományozott. Itt kérdés tárgya lehet az, vajon ez adományozott javak hűbérek voltak-e? Ezt jónak látjuk már itt megoldani, mert ezáltal nagyon meg van könnyítve az immunitás elbírálása hazai jogéletünkben. Itt szükséges előre bocsátanunk azt a különbséget, mely a szállásbirtok s az adománybirtok közt létezett. Az ősfoglaláson alapuló birtok a szállásbirtok; vagyona először a nemzetségnek volt, azután szállott az egyesekre, illetve családokra. Szent-Istvánnak reformjai keresztülvitelében az ősvalláson kívül igen nagy akadályául szolgált a nemzetség hatalma is, melynek legerősebb támasza éppen a nemzetség e tulajdonjoga volt. Ezt megszüntette Szent-István úgy, hogy kimondotta, kiki sajátja felett szabadon rendelkezék, dominetur. Tehát a szállásbirtoknak criteriuma a felette való szabad rendelkezhetőség vala; míg az adománybirtoknak a rendelkezés korlátozása t. i. az adománylevélben felhozott feltételek, p. o. az öröklésre jogozott egyének kihalása bekövetkeztével visszashálltak a királyi koronára, illetve oda, a honnan adományoztattak. A király csak azt adományozhatta, mire jogozva volt, mi ius regiumának alá volt vetve. Vannak igen sokan, kik a királyi donatiókat hűbéreknek tartják, ezek közt legmesszebbre megy Engel, ki nem habozott azt is állítani, hogy a szállásbirtokok is hűbérek voltak, mert Árpád adományozta az egyes nemzetségeknek, állítása igazolásul egy csoport idézetet hoz fel Anonymus művéből, de úgy látszik e régi korra vonatkozólag tulbecsülte a névtelen autentikus voltát, nem vette észre, hogy ez saját kora viszonyait alkalmazza e régi korra. Azok az írók, kik a donatiókat hűbéreknek állítják, arra támaszkodnak, hogy a király ezeket harezi szolgálatokért adományozta s a donatariusokat hűségre kötelezte, melyet bizonyít az adománybirtoknak hűtlenség czímen való visszasháll-

lása a koronára s továbbá a király fő tulajdonjoga korlátozta a felette való szabad rendelkezést, mi mellett szól az is, hogy ha az adománylevélben felemlített s öröklésre jogozottak kihaltak, az visszaszállott a kir. koronára. Ezekre nézve a következőkben tesszük meg észrevételeinket. A donatiók a királytól, nem mint magánszemélytől, hanem mint az egységes, középponti hatalom birtokosától indultak ki s abban senki sem kételkedik, hogy az uralkodó közszemélyisége az ezt dualismussá kiegészítő magánszemélyiségtől különbözik. S az alapot az adományozásra nem a magánérdek, hanem a köz iránt szerzett érdemek megjutalmazására nyújtotta. Az sem szolgálhat elfogadható bizonyítékul, hogy a donatariusok harczi szolgálatra voltak kötelezve, mert ez nem a donatariusok specialis kötelessége volt, hanem e korban, midőn a kir. hatalom megalakulásával a szabadok rendje nemesi renddé változik át, minden nemesnek feltétlen kötelességévé válik, mint fennebb a rabszolgákról szólva, láttuk, ki ennek eleget tenni nem akart, rabszolgaságra vetetett. Így abból sem lehet érvet kovácsolni, hogy hűtlenség esetében a donatiók visszaszálltak a királyi koronára, mely megfelelne a hűbéri hűség követelésének. A király, a királyság keletkezési pillanatától kezdve mint a magyar közjogi egység képviselője jelenik meg. Az iránta tanusított hűtlenség egyenlő az állam iránt való hűtlenséggel; míg a hűbérur iránt való hűség az ő magánszemélye iránt való hűség, mint az a rugó, mely létrehozta, magánjogi. Mi a végső érvet illeti, hogy az adománybirtok felett való szabad rendelkezés a király főtulajdonjogával korlátoztatott, azt kívánjuk megjegyezni, ha helyet is adunk a főtulajdonjognak, ez intézkedés csak későbbi eredetű, midőn már a patrimonialis elvek jobban kifejlődtek. Ez alapul szolgál, illetve megerősíti azon állításunkat, hogy a keletkezést tekintve a szállásbirtok közjogi természetű, az adománybirtok magánjogi. Ez adománybirtok a régi családok kihalásával folyton nagyobb és nagyobb tért nyer s mint erőteljes intézmény lép fel a régi szállásbirtok mellett s mint a róla elnevezett adományrendszer a legújabb időkig fő alkatelemét képezi hazai jogéletünknek.*

Ily adományjavakkal látta el Szent István az

* E tárgyra nézve bővebb felvilágosítást nyújtanak: *Cziráki*: «Magyar közjog alapvonalai» 93, 94. — *Hajnik* Imre: «Magyar jogtörténet» 299–314. — *Wenzel Gusztáv*: «Adomány», «Egyetemes magyar Encyclopaedia». — *Schwartner*: «De Scultetibus» 63–72. — *Engel*: «Geschichte des Königr. Ungarn», Tübingen (Bécs) 1511, S. 65; II. kiadás 1813–14. P. 1. 107, 123 l.

egyháznagyokat s ezenkívül felruházta közülök a kiváltságokat az immunitás kiváltságával. Az immunitás, mint a bevezetésből láttuk, a közhatóságok alól való mentességet jelent, mely az illetőt s az ő javain tartozkodó egyéneket kiveszi a közhatóság alól s mindazoknak, kik az ő javain tartózkodnak, az ügyeit ő közvetíti a közhatóságokkal, szóval neki ezek felett hatósági jogokat biztosít; így az immunitások az immunisnak egy sajátos jogkört biztosítanak; e sajátos jogkör, az uri hatóság. Mielőtt ezzel részletesebben foglalkoznánk, meg kell ismerkednünk azokkal a hatóságokkal, mik alól az exemptio történt s mindazon népekkel, kikre történt. Az első kérdés legbensőbbben összefügg mindazon kormányzati szervekkel, melyeket Szent-István létesített. Már fennebb említve volt, hogy Szent-István az akkori királyi udvarok mintájára fényes tisztségekkel látta el. E tisztségek közt legelőkelőbb helyet a Comes Palatinus, Judex Curiae — a nádorispán s országbíró; nem feladatunk ezeknek hatáskörét tüzetesen kifejtenuk, elegendő annyit kijelentenuk, hogy a király ezeket használta fel tanácsadókul, midőn valamelyik fontosabb jogügyet elintézt, ezek kiegészítő elemei voltak a consilium regis-nek, melynek feladata volt a királynak, az ország kormányzása nehéz gondjaiban, segélyére lenni, s mely e kor törvényhozó factorát kepezte. E két tisztviselő az első királyok alatt tisztán udvari jelleggel bírt, önálló hatáskörüket nem volt. Csak e kor folyamán lesz önálló Curiajuk s lesznek országos hatóságokká, s terjed ki hatáskörüket a nemesek felett való bírászkodásra. A bírászkodást ezek felett a törzsi reminiscenciák elenyészte után a király gyakorolta, de ő, midőn az ügyek, az új életviszonyok keletkezésével, szaporodtak, képtelen volt ezek ellátására, gondoskodnia kellett organumokról, kik helyette ezt gyakorolják, erre szolgáltak missi ab latere regis, kiket Kálmán honosított meg hazai jogéletünkben, kikhez hasonló bírák Nagy Károly alkotmányában is voltak. Ezeknek volt feladata a felmerülő esetek felett bírászkodni. A király rendszerint a Comes Palatinust küldötte ki s továbbá azt bízta meg a székes-fehérvári törvényt napok vezetésével, míg végre tökéletesen szokásossá vált az, hogy a nemesek felett a nádor bírászkodjék, mit az aranybulla 5. pontja kifejezetten el is ismer. A nádorsággal karöltve fejlődött ki a Judex Curiae Regiae hatásköre is, kezdetben az udvari ügyek elintézésében a nádort helyettesítette, e kor végefelé mint önálló hatóság ítél a királyi kuriában.

Dr. Endes Miklós.

Adatok az iványi Fekete család történetéhez.

Az iványi Fekete családról Nagy Iván pár sorban emlékezik meg. (IV. 145.) A család teljes történetét megírta Mocsáry István. [Turul. XX. (1901.) 122–134.] Mindamellet, az *iványi Fekete Erzsébet* felett tartott halotti-beszédek gyűjteményéből egyes részeket, melyek két bizonytalan adatot tisztáznak, érdemesnek tartok közölni.

Az eredeti vagy legalább egykoru kéziratnak, mely a kolozsvári ev. ref. kollégium kéziratárában van, teljes czíme a következő: A ritka kegyességű néhai nemzeti *iványi Fekete Erzsébet* uri-asszonynak Ajnács-kő vára örökös asszonyának, tekintetes nemes *Vay Adám* uram hités házastársának utolsó tisztessége,

mely néki tétetett életének 31-ik, Kristusunk születésének 1696-dik esztendejében, a harmadik hónap 17. 18-ik napján. (4° 64 lev.)

A kézirat bővebb ismertetésébe nem bocsátkozom s csakis felosztását és az egyes beszédek íróit említem meg.

1. *Nagy-Váti János* rimaszombati lelkipásztor első prédikációja, Ajnács-kő várában, midőn onnan az idvezült asszony meghidegedett teste Filek felé indittatnék, a harmadik hónap 17. napján. 11 lev.

2. *Nagy-Váti János* második prédikációja, a fileki szomorú háznál azon hónap 18. napján. 18 lev.

3. *Örvéni János* halotti orációja, melyet azon

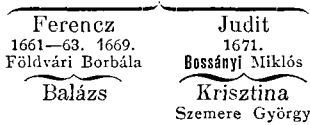
urasszony gyászos emlékezetire, fileki nemzetsége régi lakóhelyén elbeszélgetett azon napon. 10 lev.

4. *Debreczeni E[szmer] Pál* halotti tanítása, Fileken nemes Nógrád vármegyében azon napon. 11 lev.

5. A versek mondó [*Tsétsi János*] szavai a temetésre felgyültekhez. 9 lev.

A bucsuztató versekben levő genealogiai adatok a *Vay* és *Mocsári* családokra vonatkoznak. Búcsuzik I. *Vay Adám* uramtól, kedves férjétől. II. Hat szép gyermekitől, azok között: 1. *Vay Erzsébet* elsőszülött leányától, 2. *Vay Anna* leányától, 3. *Vay Kata* leányától, 4. *Vay Fülka* leánykájától, 5. *Vay Adám* egyetlen fiacskájától, 6. *Krisztina* legkisebbik kedves leánykájától. III. Maga minden közelvaló atyjafiatól. Ezek között: A *Mocsári* messze kiágazott familiától. Abban 1. *Mocsári Ferenczné Földvári Borbála* asszonyomtól. 2. *Mocsári Balázs* uramtól, kedves bátyjától. 3. *Bossányi Krisztina Szemere Györgyné* asszonyomtól.

Mocsári Balázs
1625–1639.

IV. Ura nemzetségétől a *Vaji* familiától. Abban 1. *Vaji Abrahám* uramtól és fiától *Vaji László*-tól, 2. *Vaji Erzsébet* asszonyomtól és férjétől *Váradi István* uramtól és gyermekeiktől.

* * *

Genealogiai adatok az 1-ső és a 4-ik részben vannak s az adatokat tartalmazó részek a következők:

1. *Nagy-Váti János* első prédikációjának bevezetésében:

„Az fejr hatyúknak utolsó siralmas éneklési az mai szemes világban csaknem mesében költenek; holott pedig csak ez még most folyó 1696 esztendőben böjtmás-havának 18-dik napján, Ajnácskő-várában fényes délben sok fejr hatyúknak utolsó éneklései hallattatnak. Azok között egy szép fejr hatyú (kit ha tulajdon nevérol s ritkaságáért Feketének mondasz is, nem ellenzem) mindazok felett emelvén szavait, sok szép verseket énekel vala, melyeket ezen végeze el: Vigyétek el innét veletek együtt az én tetemimet. Kit mikor fogtunk volna és Füle néha napján fényes, most pusztás városán lettünk volna, mi okon nem tudhatom, talán az helynek pusztaságán keseregvén, megrázkodék és tiszta, de igen szép feketévé lón. Sok siralmas verseket énekel vala, melyek között ezek is hallattatnak: Fekete vagyok, de szép vagyok Jerusálemnek leányi, melyeket végezvén csak elmúlék előlünk.“

2. *Debreczeni Ember Pál* halotti tanításának végén a „Rövid alkalmaztatás“-ban:

„Ez siralmas és egyszersmind vigasztaló tanítás, ez előttünk levő, fekete gyászszal bevonattatott szomorú koporsóban fekvő, Istenben boldogul kimúlt néhai nemes nemzetes *ivány Fekete Erzsébeth* asszony érdemlett utolsó tisztességére tétetett.

Ki volt, a kegyességnek micsoda és minemű czimereivel meg ékesítettvén volt ez Urban meg holt asszonyi állat, erről már hallottatok; én hogy a ti békességet tűró várakozástoknak ellenére ne járjak, életéről s nemes, kegyes erkölcséről csak egynéhány szóval emlékezem.

Ama nagy emlékezetű tekintetes úrnak *ivány Fekete László* uramnak, *Aszalai Erzsébeth* asszonytul való szerelmes leánya, a tekintetes úrnak, régi igaz nemes vérű *Way Adám* uramnak, (ki most ötödik és

árvaival együtt szomorú szívvel kesergi) istenfélő, tiszta és tökéletes hűségű házastársa vala.

A jó emlékezetű tekintetes úr *ivány Fekete László*, micsoda ember volt, jelen vannak e halotti pompán, úgy látom, sok főúri rendek s tekintetes jeles emberek, kik nálam jobban tudják, ugymint ki, mind benn a hazában, Filek vári kapitányságában s mind a hazán kívül a *svecus* és *francia* ellen való hadakozásokban koronás királyát híven és dicséretesen szolgálta.

Bécsben Austriában nyomtattanak 1652-ben egy könyvet,* melyben az akkor élő minden magyarországi úri főrendeknek, méltóságos grófoknak, nagyságos uraknak s jeles főembereknek képei ad vivum effigiálva s kirajzolva vannak, mindeniknek titulussa és symboluma a kép felett megírva levén.

Azok között a sok méltóságos úri rendek között le van rajzolva a 31-ik számban** a már említett jó emlékezetű úr, *Fekete László* is, ilyen titulussal: LADISLAUS FEKETE S. C. R. M. PRAESIDII FÜLEKIENSIS VICE CAPITANEUS [1651], ilyen jeles és fontos symbolummal: *Sapientia gubernatur navis, non violentia*. Jeles és igen fontos symbolum.

Az országok, republicák és az ecclesiá, hajónak nevezetesi s emblemája alatt irattatnak be a szent írásban; az assyriai nagy birodalom hajónak nevezetetik, Esai. 33: 22. Tisztviselő ember volt, azért igen jeles böles czimere volt: *Bölcsességgel, nem erőszakkal igazgattatik a hajó*.

Annak a nagy emlékezetű úrnak, szerelmes egyetlenegy megmaradott gyermeke vala ez idvezült asszony, mert szerelmes vér szerint való bátyja, édes atya nevé viselő ifjú *ivány Fekete László*, életének szép virágában, *tisenhét esztendőskorában, anno 1678. 22. Julij, meghalt vala*.

Ha én is, ez Urban meghalt kegyes urasszony-nak érdemlett dicséretit, jeles sok szép virtusit; mind szerelmes férje rabságán, mind sok kárvallásin, sok szép jószágitól való méltatlan megfosztatásin lett keserőségi s bokros szenvedési között való békesség türesét, ritka példájú nagy hitét, szelid és istenes magaviselését, édes urához és szerelmes gyermekeihez való hűségét, mostani utolsó tisztességételenek alkalmosságával előszámlálnám, az értelmesebbektől sem battologusnak, sem tautologusnak, azaz: a magyarok mondtaként, azon bakot nyuzónak, méltán és helyesen nem ítéltethetném, mert nem egyebet cselekedném, hanem Juxta parentalia piis manibus persolverem; de mivel hogy azok az ő kegyes virtusi, sem világi életében homályban nem voltak, hanem mások előtt is tündöklöttek; mert bizony szelid kegyes erkölcséről nagy darab földön híres volt; sem e mostani utolsó temetési pompájának alkalmosságával, az én előttem szollóktól el nem halgattattak; hogy az idő el ne hagyjon s a ti békességes tűró várakozástok is el ne fogyjon, én azokat tovább nem számlálom, egyszóval csak azokról emlékezem, a melyeket a tanításnak rendiben illettém.

A próféta szemeinek gyönyörűségének mondja Isten az ő feleségét; tekintetes ur, nemde nem a te szemeidnek, életednek, szivednek gyönyörűsége vala ez kegyes és istenfélő feleséged? Bizony fejed ékes koronája vala, bizony a te házadban Isten nagy ajándéka vala . . .

Mivel pedig tekintetes ur, magad is mint scriba doctus in regno coelorum, tudsz az Isten Gileádjából,

* Wideman, Elias. Icones Illustrum Heroum Hungariae. 2° 100 sztan lev. (Erd. Orsz. Muz.) (Szabó-Helleorant. Régi magyar könyvtár. III. 1797.)

** Téves, mert a 34. számú kép.

bús lelked vigasztalására, lelki balsamom olajt, lelki vigasztalást vásárolni, azért tovább én itt nem megyek.

Fordítom reátok beszédemet, keserves és szomorú árvaságra maradtot kisasszonyok, óh és mit mondjak, hogy titeket vigasztalhasalak, mert nagy mint a tenger a ti keserűségtek. Édes szülő, maga tejjén titeket nevelő, veletek hiven dajkálkodó asszonyanyátoktól, minekelőtte benneteket szárnyra repíthetett volna, a bölcs Isten igaz ítéletiből megváltotok. Ne legyen nektek nehéz mindnyájan kik általmentek ez úton, lássátok meg ha van-e olyan bánat, minemű érte ezt a házat; de nyugtassátok meg lelketeket a

bölcs Istennek szent akaratjában; nem árva az, akinek gondviselője örökké él, soha meg nem hal.

Áldottak legyetek a Jehovától, cselekedjék az úr veletek is irgalmasságot és igazságot!

A család történetével és leszármazásával bővebben nem foglalkozom, hanem utalok Mocsáry István idézett cikkére.

A család címere Siebmacher szerint (S. ung. A. 135. tábla): koronából kiemelkedő kettősfarku orosz-lán, jobb első lábában hatágu csillagot tartva. Sisakdísz: a pajzsalak növekvően. Takarók: ?

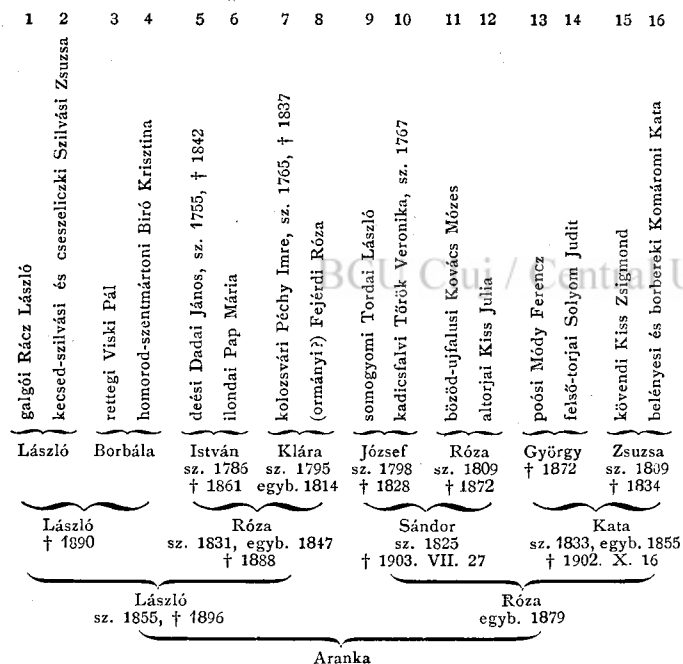
Köblös Zoltán.

Ö s f á k.

— Összeállította: Gyulai Rikárd. —

XXXVI.

galgói Rác Aranka leszármazása.

1. A galgói Rác cs. Használták a „tövisi“ és „tusoni“ előnevet is.

Források: K. 208. — N. I. IX. 540. — Gen. Füz. I. 59. — S. ung. A. — S. sbbg. A. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Donatio nemes cs.

Donatio 1483-ból Kudu községre, tövisi Rác Miklós részére (integra possessio). (Gen. Füz. I. 59. 1.)

Donatio, kelt 1583. július 5-én tövisi Rác Péter részére, Báthori Zsigmondtól, Tordamegyében egy malomra (?). (Lib. Reg. Sig. Báthori I. 197.)

Donatio 1591-ből galgói, tövisi és tusoni Rác Péter részére Vadverem, Polyán, Galgó és Disznópatak községekre, Báthori Zsigmondtól (integra possessio). (K. c. Szolnok Int. 3—5.)

Donatio 1602-ből galgói és tövisi Rác Péter részére Blenke-Polyán, Magyar- és Oláh-Bogáta, Disznópatak, Falkusa, Galgó, Felső-Ilosva és Galgó-Magura községekre (integra possessio). (Gy. k. Cent. I. 14. és 4. Lib. Reg. 136—138.)

Donatio (nova) kelt 1609. febr. 1., tövisi (galgói) Rác Ádám részére. (S. ung. A.)

Donatio 1653-ból galgói Rác Péter részére Magyar-Derzse, Doboka, Kis-Jenő, Kecsed-Szilvás és Lozsád községeken. (Gy. k. 26. Lib. Reg. 142, 220 és K. c. Doboka, R. 2.)

tövisi Rác Miklós 1483—1503 don. 1483	Péter 1555 Tusonban	Péter 1583 don. 1591	Ádám 1602 don. 1609	Ádám † 1684 Péter don. 1653	György 1750 rettegi Csendi Éva
László, 1789 Szilvási Zsuzsa					

Czímer: Ezüst mezőben arany koronán könyöklő páncélos kar, kezében (keztyüs) egyenes kardot tart, melynek hegyére török fő van szúrva. — Sisakdísz: pajzsbeli alak. — Takarók: kékezüst-vörösarany.

NB. Nézetem szerint a pajzs színe ezüst nem lehet, valószínűleg kék.

Földtehermentesítési kárpótlást nyert a cs. ezen helységekben: 1. Vadverem (A.-Fej. vm.), 2. Kudu, 3. Blenke-Polyán, 4. Falkusa, 5. Galgó, 6. Magura, 7. Oláh-Fodorháza, 8. Oláh-Bogáta, 9. Mikcháza, 10. Szilágytő, 11. Monostorszeg, 12. Bátor, 13. Drágyia, 14. Borkut, 15. Czoptelke (B.-Szoln. vm.), 16. Kajla, 17. Vasas-Szent-Ivány, 18. A.-Szt.-Miklós, 19. Igricze (Dob. vm.), 20. Fűzkt, 21. Kalota-Ujfalu, 22. Incel, 23. Keleczel, 24. Bócs, 25. Meredgyő, 26. Magyar-Valkó (Kol. vm.), 27. Girolt (B.-Szoln. m.).

Személyenként:

Jánosné, Tatrasi Teréz (1).

Péter (1).

Károly (1).

István örököse Rác Róza (2, 1).

Id. József (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 és 1).

Ifj. István (3, 4).

György (9, 11, 12).

Ádám özvegye Ketheli Julia (3, 4, 6, 13).

Id. László (3, 4).

László és Péter (3, 6, 5).

Sámuel (3, 4).

Ifj. József (3, 5, 4).

Karolina (14).

Jozefa, Rác Dánielné (14).

Teréz, Móza Sándorné (16, 27).

Antalné, Dániel Krisztina (17, 1, 2, 15, 3, 4).

Julia (18).

Lászlóné, Dadai Róza (19).

Id. István, Kereszturi Jusztina (20).

Zsigmond örökösei: Eleonora, Ujvári László és Lujza, Gyarmathi Miklósné (21, 22, 23, 24, 25, 26).

Pótlások (helyreigazítások): A „Gen. Füz.“ I. évf.-ban a 64—65. l. között galgói Rác cs. leszármazási táblájához:

I. Ádámnak nejétől Toroczkai Druzsiannától gyermekei: III. Péter; Borbála, csebi Pogány Gáspárné; Anna, sarmasági Sarmasági Ádámné; I. Dániel; Kata, ilosvai Erdélyi Györgyné; Zsuzsa, 1-ször felőri Nápolyi Istvánné, 2-ször szászdányádi Hidi Sándorné, 3-szor Horváth Mártonné; I. György; II. Ádám; Éva, gelencei Mihály Jánosné; Mária, 1-ször pávai Vajna Dávidné, 2-szor báji Patai Istvánné és Judit, sepsiszentgyörgyi Daczó Györgyné. A többi személy — mint nem oda tartozó — törlendő.

I. Dánielnek gyermekei: IV. János, kinek neje Incze Erzsébet; I. István (ki tévesen áll testvére gyanánt!) II. Rákoczi Ferencz tábornoka és Ágnes, csapói Felvinczi Zsigmondné.

I. Dánielnek fiával irt II. István és kétizü leszármazása szintén törlendő; ujabban napfényre került és igazolható adatok szerint ezek az oláh származású „kozárvari Rác” családhoz tartoznak. IV. János leszármazása ellenben változatlanul megmarad.

I. Györgynek csak egy gyermeke volt: Borbála, vessződi Fűzi Andrásné. A leszármazási táblán jelzett ág nem tőle, hanem II. Ádámól (fia I. Ádámnak) jön le, kit 1684-ben Kis-Szebennél 140 hajdujával együtt a labanczok öltek meg. A leszármazás a következő: II. Ádám gyermekei: III. György, neje rettegi Csendi Éva; V. János, neje Komáromi Krisztina; Ágnes, belényesi Komáromi Ferenczné; I. Endre, felesége gégesi Suba leány; Mária, gégesi Suba Istvánné; Zsuzsa, Daczó Gergelyné és III. Ádám, kinek neje Dobai Zsuzsa. Ezek testvérétől irt II. Zsigmond és Éva, m.-sárosberkeszi Katona Zsigmondné — szintén törlendő, mert ezek nem a galgói, hanem az őrmény származású „temesvári” Rác családnak tagjai.*

III. Ádámnak gyermekei: Kata, Bíró Sándorné;, érmindszenti Pelei Samuné; II. József, kinek neje szászuifalusi és domáldi Felszeghi Zsuzsa és I. Elek, neje Eperjesi Mária. Vankainé, Váradiné és Regnitné a jegyzetbe irt okmány szerint temesvári Rácok — táblánkról törlendők.

II. Józsefnek Felszegi Zsuzsától két fia volt: II. Samu és egy a táblázaton nem szereplő Zsigmond, ki Kalotaszeg-Incesl községben volt birtokos. Nejétől, Katona Annától 3 gyermeke született: Eleonora (sz. 1825, † 1863. IV. 23), 1-ször Gyulai Károlyné, 2-szor érsekujvári Ujvári Kászlóné; Lujza, érsekujvári Gyarmati Miklósné és Boldizsár, ki 1848—49-ben Mátyás-husár volt.

* Lapunk I. évf.-nak 2-ik számában 25 l. között br. Bornemissza Tivadar es és kir. kamarás ősfáján Éva, Katona Zsigmondné „galgói” előnévvel szerepel; hogy ez nem helyes, igazolja az alábbi okmány: a) 1819-ben a ficsus Oláh-Lápos és Hosszurév községekben levő részeik visszaadására a zálogösszeg felvételére felszólítja: a) néh. Tömösvári Rác András nővérétől Évától, Katona Zsigmondnéval való fiának Mihálynak fiát Zsigmondot; b) azon néh. Katona Zsigmond fiának Jánosnak fiát: Lászlót és Pált; c) azon néh. Rác András testvérének Ádámnak leányát Zsuzsánát, Vankai Mihály özvegyét; d) azon néh. Rác Ádám leányát: Máriát, Váradai Ferenczét és e) Évát, Regnit Lászlónét; f) azon néh. Rác András nővére Éva örökösére Kabos Sándorra szállt részszálogbirtokosságát: Hatfaludi Farkast; g) azon néh. Rác András testvérének Zsigmondnak leányát Katalint, Felszegi Istvánnét. (Erdélyi főkörmányszéki H. VIII. 490. D.)

I. Lászlónak neje nem Keresztély Krisztina, hanem kecsed-szilvási Szilvási Zsuzsa volt.

II. Pálnak leánya Julia, hajadon. Másik Julia, I. Antal leánya volt, szász-czegői Balogh Jánosné.

I. Antal Zsófia leánya törlendő, ez nem Rác Zsófia, hanem szász-czegői Balogh Zsófia volt, Balogh János és galgói Rác Julia leánya.

II. Antalnak leánya Krisztina, galgói Rác Zsigmondné, erzsébetvárosi Dániel Józsefától született.

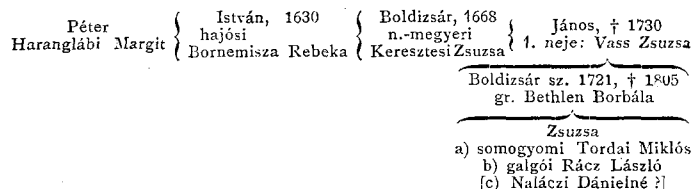
III. Miklósnak leánya Ilona, Tömpe Bertalanné. Erzsébet pedig mándi Mándi Ödönné.

VIII. Péternek Sarolta leánya, láposi Hegedűs Mártonné, nem második nejétől született, hanem csak fogadott leánya volt.

V. Istvánnak első neje nem Szaniszlói Éva, hanem szaniszlói Szilágyi Éva.

VI. Józsefnek neje Meznik Francziska és leánya: Jozefin.

2. A kecsed-szilvási és cseszeliczi Szilvási család. Lásd VI. 1. alatt.

3. A rettegi Viski cs. (Irták magukat „töök”-, „röödi”- és „sárvári”-nak is.)

Források: N. I. XII. 212. — S. ung. A. — S. sbbg. A. — Jegy.

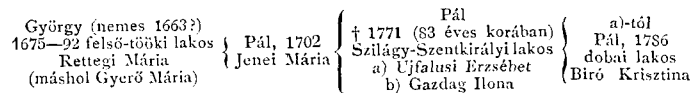
Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Nemeslevél (czimeres-), kelt 1663. IV. 15-én, Apaffi Mihálytól rettegi Viski György (cancell. major scriba) részére. (Orsz. lt. Gy. k. 27. Lib. Reg. (?) — S. sbbd. A.)

Az 1754—55-iki országos nemesi összeírás alkalmával Heves és Külső-Szolnok vm.-ből. Viski András és Ádám vétetett föl a nemesi lajstromba. (U. N. I.)

Nemesi igazolás, kelt Bécs 1760. II. 4-én, Viski Mihály részére. (Orsz. lt. e. f. 749 ex 1760.)

Nemesi igazolás, kelt Bécs 1786. VI. 19-én, rettegi Viski Márton (Torda vm.) részére. (Orsz. lt. Lib. Reg. LIII. 492. No. 267. — Kk.)

A homagialis esküt írják alá Tordán: 1792-ben Pál és József; 1793-ban Mihály, Péter és Mózes; 1839-ben Sámuel, József és Sándor. (V. S.)

Czímer 1663-ból: Kék mezőben zöld hármasdombon földgolyó (globus), ezen természetes golya áll, felemelt jobbtaban irótollat tartva. — Sisakdísz ninesen. — Takarók: variorum colorum. (S. sbbg. A. — 186. táb. „Viski de Retteg” alatt.)

A felső-töök ág czimere: Kék (?) mezőben zöld térből kinövő egyszarvú, nyakán balról egyenes karddal átszúrva. — Sisakdísz: a pajzsalak, — Takarók: ? (S. sbbg. A. 186. táb. — Ilyen címert használt pecsétjében felső-töök Viski Péter, nemes Kolozs és Doboka vm. hites assessora egy Piskiben 1739. VII. 29-én kelt okmányon.)

NB. Wisky László 1844-ben ilyen címerrel pecsétel: Kerek kék pajzsban könyökben meghajtott páncélos kar, kezében görbe karddal. — Sisakdísz: Növekvő oroszlan, felemelt jobbtaban görbe

karddal. A pecséten „V“ és (?) betűk láthatók. (Czímerpecsét gyűjteményünk.)
 Földtermentesítési kárpótlást nyertek: Sándor: Tamásesd, Tataresd, Almás-Szelistye, Glog-Gilesd (Huny. vm.);
 Sándor: Berkes, Fel-Peterd (Tord. vm.); Vásártelké (Kol. vm.);
 Péter örökösei: Lotti, Dombiné; Klára, Versényiné; Teréz, Kissné; László, Lajos, Ilona: Debren, Nagymon-Ujfalu, Kucsó (K.-Szoln. vm.);
 Zsigmond: Debren, Nagymon-Ujfalu, Kucsó (K.-Szoln. vm.); Szuliget (Huny. vm.);
 József és neje Kellő Anna: Debren, Nagymon-Ujfalu, Kucsó (K.-Szoln. vm.);
 Polixena, Fodorné: Debren (K.-Szoln. vm.);
 Viski né, Hegyesi Erzsébet: Mgy.-Sülye, Hári, Medvés, Mgy.-Herepe, O.-Péterlaka (A.-Fej. vm.); Balla, Unoka, Mgy.-Régen, Magyaró, Mező-Kook, Pusztá-Almás (Torda vm.);
 Viski né, Jakab Józefa: Domoszló, Ujnémeth, Diószád (K.-Szoln. vm.); Kerestelek (Kraszna vm.);
 Péter örökösei: Magura, Galgó (B.-Szoln. vm.);
 Viski né, Kis Gabriella; Vártelek (K.-Szol. vm.);
 Viski né, Kiszeli Julia: Hidalmás, Felegregy, Szt.-Péterfalva (Dob. vm.); Magyaró-Kereke, Kalota-Szentkirály (Kol. vm.);
 Mária, Lugosiné: Oláh-Csaholy (K.-Szoln. vm.);
 Krisztina, Mezeiné: Algyógy (Huny. vm.);
 Karolina, Nagyné és Veronika, Pálné: Nagyfalu, F.-Kaszuács (Kraszna vm.);
 Viski Pálné, Sigmund Borbála: Böösháza (K.-Szoln.);
 Péter örökösei: Borkut, Magura (B.-Szoln. vm.);
 József (Tordáról): Felső-Peterd, K.-Peterd, Berkes (Tord. vm.);
 Ferencz (Mgy.-Régenből): Hétur (Kük. vm.); Balla, Idecspataka (Torda vm.);
 György, Sándor és Károly: Debren (K.-Szoln. vm.);
 László: Zovány (Kr. vm.).

4. A homoród-szentmártoni Biró cs.

Források: K. 47. — N. I. II. 109. — Pál. I. — S. ung. A. — S. sbbg. A. — Gen. Füz. I. 34. I. Becz cs. alatt. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Homoród-szentmártoni Biró János, lófő, 1602. VIII. 11-én hűségi esküt tesz. (Sz. Oklt. V. 1033. sz. 295. l.)

Nemeslevél (címeres), kelt 1612. IX. 16-án, Báthori Gábortól, homoród-szentmártoni Biró György részére. (N. I. — S. sbbg. A.)

NB. A Becz Jakabtól való leszármazás (fiágon) nincs igazolva.

Igazolta e cs. nemességét borbereki és nagy-nyedi Gillyén Árpád a kamarási méltóság elnyerése alkalmával.

Krisztina, Viski Pálné leszármazását nem ismerjük.

Czímer 1612-ből: Osztott pajzs; a felső kék mezőben koronázott zöld hármasdombon vörösmezű kar könyököl, kezében iróttollat tart; az alsó vörös mezőben egymással két oroszlánfő, szájukban (közösen) egy jobbra irányzott nyílat tartanak, az oroszlánfők felett hatágu arany csillag ragyog (Becz cs. címer). — Sisakdísz: négy kék-arany-kék-arany strucztoill. — Takarók: Kékarany mindkét felől. (S. sbbg. A. 65. táb. — N. I. — Czímergyűjteményünk.)

Földtermentesítési kárpótlást nyertek: Lajos: Vingárd, Kápolna, Mág (A.-Fej. vm.);
 Elek: Keszler (Kük. vm.);

Julia, özv. Kőkösi Józsefné: Mgy.-Bikal, Farnas, Közép-Füld (Kolozs vm.); Harangláb, Kis-Sáros (Kük. vm.).

Viktória, özv. Réligné: Tamásfalva, Sztána, Farnas, Alsó- és Közép-Füld (Kol. vm.);

Kata, Szombatfalviné: Széplak, K.-Szöllös, N.-Cserged, F.-Kápolna (Kük. vm.); K.-Nyulas, Mező-Szentmárton (Kol. vm.); Sárd, Szt.-Lőrincz (Mrs. sz.);

Klára, Zámbo Sándorné: Kovácsi, Mgy.-Ujfalu (Dob. vm.); Keleczel. Mgy.-Bikal, Meregyó, F.-Füld, Al- és Közép-Farnas, Mgy.-Valkó, Tamásfalva (Kol. vm.);

György, neje Szombatfalvi Julia: Alsó-Füld, Kis-Petri, Közép-Füld, Sztána, Tamásfalva, Mgy.-Bikal (Kol. vm.);

Róza, özv. Kabos Jánosné: Mgy.-Palatka, O.-Nádas, Deritte, M.-Gy.-Monostor, O.-Bikal (Kol. vm.); Ispánmező, Szita (B.-Szoln. vm.); Szász-Zsombor (Dob. vm.); Forró (A.-Fej. vm.);

Róza, özv. Gálné: Nagy-Petri, Nyercze, Zudor, Tamásfalva (Kol. vm.);

Mária, Borsné: Budatelke (Kol. vm.); Nyecz (Dob. vm.);

Biró né, Komenda Lila: Zutor (Kol. vm.);

Biró né, Nagy Róza: Szentpéterfalva, Felegregy, Daál (Dob. vm.); Tamásfalva (Kol. vm.);

Pál: Szentpéterfalva, Felegregy, Daál (Dob. vm.); Tamásfalva (Kol. vm.);

Biró né, Simén Kata: Keszler, Dézsfalva (Kük. vm.) községekben volt birtok után.

5. A deési Dadai cs.

Források: N. I. III. 221. — Dadai István: „A deési Dadai cs. genealogiája“. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Birtokos nemes cs.

János 1600—1668	{	József 1660—1732	{	János sz. 1718, † 1795 Etei Margit	{	János, táblabíró sz. 1755. I. 1., † 1842 ilondai Pap Mária*
--------------------	---	---------------------	---	--	---	---

Czímer: Kék mezőben, zöld téren teljes páncélban álló vitéz, felemelt jobbában görbe karddal, balját az oldalán csüngő kardhüvelyre támassza; a pajzs jobb felső sarkában arany nap, a balban ezüst félhold látható. — Sisakdísz nincsen. — Takarók: kékarany-vörösezüst.

Földtermentesítési kárpótlást nyertek: Ifj. István: Dobrocsina, Drágya (B.-Szoln. vm.);

id. István: Igricze (Dob. vm.); Semesnye, Al-Hagymás (B.-Szoln. vm.);

Róza, galgói Rác Lászlóné: Igricze (Dob. vm.);

Kata, Frink Jakabné: Igricze (Dob. vm.);

Amália, Illyés Andrásné: Igricze (Dob. vm.);

József és neje Vass Julia Septér (Kol. vm.);

Adolf: Septér (Kol. vm.) nevű községekben volt birtok után.

NB. Oláh aliter Dadai cs. hagyomány szerint Lagmóczról (Zemp. vm.) származott Békés vm.-be. Nemességét 1654-ben III. Ferdinándtól kapta. András 1761—63. füzesgyarmati ev. ref. pap volt, ennek fia Pál igazolta nemességét Békés vm.-ben 1793-ban. (Békés vm. tört. III. k.)

6. Az ilondai Pap cs.

Források: Pusc. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Kivált-ságlevél 1613-ból Báthori Gábortól (Pusc. 78. l.). Nemeslevél (címeres-) 1672-ből, lásd Orsz. lt. K. c. Arm. P. 22.

* A Dadai cs. genealogiájában: margitai Pap Mária, deési polgárné.

Nemeslevél (czímeres-), kelt 1674. XI. 29, Apaffi Mihálytól. (Pusc. 78. 1.)

Leszármazását nem ismerjük.

Czímer: Háromszögű kék mezőben fejérruhás vitéz, felemelt jobbában görbe kardot tart, balját a kardhülyre támassza. — Sisakdísz nincsen. — Takarók: variorum colorum. (Pusc. 78. 1.)

6. A kolozsvári Péchy cs.

Források: K. 202. — N. I. IX. 176, 189, 518, 843 és XIII. 344. — M. N. Zs. — S. ung. A. — S. sbbg. A. — Jegy.

Nézetem szerint a kolozsvári és pécsujfalusi Péchy cs. egy közös törzsből származik. E feltevést mintegy igazolni látszik az a körülmény, hogy közös czímert használnak s a kamarási méltóság elnyerése alkalmával Péchy Elemér a kolozsvári és pécsujfalusi előnevet igazolta.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Sárosmegyéből származó család, melynek állítólagos első ismert törzse Péchy Pál, ki 1404-ben Horváth, Dalmát, Tótország bánjául és a sárkányrend vitézül iratik. (N. I. gr. Teleki oklt. I. 236. sz., 307. 1.)

Czímeres nemeslevél, kelt 1555. VI. 20., I. Ferdinándtól Gáspár részére. (N. I. és S. ung. A.)

Donatio (a fentemlített) Gáspár és Márton részére Pécsujfalura (Sáros vm.). (N. I. és S. ung. A.)

Czímeres nemeslevél, kelt állítólag 1583-ból. (S. ung. A.) Erdélyi honosság Tökölytől Gábor részére. (1606-iki VII. t.-cz.) (K. — S. sbbg. A.)

Nemesi bizonyítvány 1733-ból András, József, István és György részére Nógrád vm.-től. (K. S. Pest vm. Itára nemesi iratok P. 8. alatt.)

Nemesi bizonyítvány 1737-ből András részére. (U. o. N. L. J. 327.)

Az 1754—55-iki országos nemesi összeírás alkalmával Abauj vm.-ből András, és Borsód vm.-ből Antal vétetett föl a nemesi lajstromba. (U. N. I.)

Grófság, kelt Bécs 1810. XI. 16., József részére. (Orsz. It. Lib. Reg. LXII. 1237. — Kk.)

Nemesi bizonyítvány 1825-ből Imre részére. (K. S. Pest vm. It.)

A m. kir. belügyminister dr. Péchy Henrik egyéves önkéntes orvos régi nemességét és a „pécsujfalusi“ előnév használatához való jogát 1899. évi 46557. sz. a. igazolta. (U. N. I. I. 173.)

Kamarási méltóságot nyertek: 1820. József gr., 1843. Manó gr., 1835. Ferencz, 1857. Ferencz, 1888. András, 1889. Elemér.

Mihály Bocskai kapitánya	} János Rákóczi Györgytől kapja Horgospatakot	} János	} Samu	} Ádám 1770—1821 szakmári	} Imre, 1821—37 a) Fejérdi Róza b) uzoni

Czímer: a) nemesi: Vörös, balharánt gerendával ékesített kék mezőben természetes hármasszikkán repülni készülő fekete holló. — Sisakdísz: holló. — Takarók: kékipiros mindkét felől. (!)

NB. A czímer gerenda nélkül is előfordul és a holló néha hármasszikkán áll.

b) Grófi: Vörös mezőben jobbharánt ezüst gerenda, melyen két hétágú (!) aranyesillag látható; a esillagok között kék középpajzs, melyben hármasszikkán repülni készülő fekete holló áll. — Sisakdísz: holló. — Takarók: kékezüst mindkét felől. — Jelige: „Post deum rex Colendu“.

NB. Czímerpecsét található Pest vm. It.-ban: Polg. perek fasc. 6. No. 6., fasc. 7. No. 4., fasc. 59. No. 41., fasc. 153. No. 35. jelzetek alatt. (K. S.)

Földtehermentesítési kárptólást nyertek: László; István; Zsigmond; Mihály; Mária, Bercesiné; Klára, Kászoni Sándorné; Istvánné, P.-Horváth Polixena; Kaczkó, Bába (B.-Szoln. vm.); Almás, Kémer, Keresztelek, Somlyó-Csehi (Kraszna vm.); Kelencze, Széplak, Csikó, Ardó, Manó, F.-Szivágy, Benedekfalva, Szamosujlak, Kööd és K.-Debreczen (K.-Szoln. vm.);

Imréné, Czakó Zsuzsa: Szent-András, Oláh-Ujfalu (Kol. vm.);

Rozália, br. Kemény Sándorné (?): Magyar-Valkó (Kol. vm.); A- és F.-Detrehen (Torda vm.);

Sándor: Gainár (F.-Fej. vm.);

Ádám: Semesnye (B.-Szoln. vm.);

Miklós és neje Szombatfalvi Erzsébet: Borzova, Daál, Farkasmező, Fúzes, Milvány, Rákos, Somlyó-Ujfalu (Dob. m.); Halmosd (Kraszna m.); Kis-Petri, Tamásfalva, Középlak, Nyerce, M.-N. Zsombor, Zutor (Kol. vm.);

Berta, Mészárosné: Pele, O.-Keszü, Péér, etej, Sződemeter (K.-Szoln. vm.);

Ferencz: Krakó, Királypataka, Tibor (A.-Fej. vm.); Dupe-Piatra, Valye-Porkura (Zaránd m.);

Borbála, Szakácsné: Valye-Porkura, Dupe-Piatra (Zaránd m.);

János: O.-Ujfalu (F.-Fej. m.).

8. Az (ormányi ?) Fejérdi cs.

Források: N. I. IV. 137. — Dadai: „A Dadai család genealogiája“. — S. sbbg. A. — Jegy.

Tudomásunk szerint három Fejérdi cs. volt. Egyik N. I. szerint kihalt, de hogy mikor, azt nem említi. A második az ormányi Fejérdi cs., mely a 60-as években még szerepelt Szolnok-Dobokában, hol a családnak birtokai voltak. És végre a harmadik Fejérdi alias Szócs, melynek nemességéről az Orsz. It.-ban 1618. Gy. k. 10. Lib. Reg. 40. jelzett alatt egy okmány van.

Véleményem szerint az ősfán előforduló Fejérdi Róza az ormányi Fejérdi család tagja. E család nemességére vonatkozó okmány található Orsz. It. „Fejérdi de Ormány“ 1590. E. f. 1804. 122. jelzet alatt.

ormányi Fejérdi Julia, Szénásiné, Dobrocsina és Néma (Ormány mellett) birtokai után földtehermentesítési kárptólást nyert.

Fejérdi Róznak, ki 1-ször Molnár Mihályné, 2-szor kolozsvári Péchy Imréné volt, szülei egyhelyt József és Geréb Erzsébet, máshol pedig Ferencz és dobokai Dobokai Róza.

Azon czímeres nemeslevél, melyet Báthori Zsigmond 1585. III. 25-én Fejérdi Imre részére adott (Orsz. It. 1585. Gy. k. 1. Lib. Reg. 302.) valószínűleg a N. I. által kihaltnak említett Fejérdi cs. részére állított ki. A czímer ezen nemeslevél szerint a következő: Kék mezőben veresruhás vitéz áll, felemelt jobbában görbe kardot, baljában író tollat tart. — Sisakdísz nincs. — Takarók: vörösaranykékezűs. (S. sbbg. A. 94. táb.)

NB. Báthori István ajánlja Báthori Kristóf fejedelemnek, hogy Fejérdi Bartát, kinek valami kevés jószágot is adott, hűséges szolgálataiért halgassa meg; kelt Varsó, 1579. XII. 11. (Történelmi Tár. 1895. 256.)

Fejérdi (varsányi) családot említ 1463-ban az aradi káptalan a Maróthiaknak a zarándi Kunagotába és Szilasba való beiktatásánál. (Arad vm. Monogr. II. k. 1. r. 349. — DI. 15818.)

9. *A somogyomi Tordai cs.* Lásd XXIII. 4. alatt.

János { Zsigmond { Gábor { Sándor { László { László
sz. 1615 { 1715 { 1715 { gr. Nemes Mária { Török Veronika

10. *A kadicfalvi Török cs.* Lásd XXV. 3. alatt.

Gáspár { Ferencz { Mihály { Ferencz { Gábor { Samu { Pál
1618 { 1618 { 1618 { 1618 { 1618 { Bakó Erzse { Boros Róza
Veronika
Tordai László

Pótlás:

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Anna, Hollaki

Pálné: Atsuva (Zar. vm.);

Rudolf, neje altorjai Vizi Róza: Oláh-Sályi, Oláh-Kocsárd (Kük. vm.);

Ferencz, neje Cseh Julia: Kis-Nyulas (Kol. vm.);

Viktor, neje Boér Lujza: Kis-Ényed, Forró (Alsó-Fejér vm.);

Johanna, Züllich Jánosné: Gyergyó-Tekerőpatak (Csik-szék);

Károlina, Mara Józsefné: Apahida, Vláhháza, Csongva (A.-Fej. vm.); Székely-Földvár (Mr. sz.); A.-Szálaspatak, F.-Szállaspatak, Malajesd, Kőallya-Ohába, Korojesd, Merisor, Krivádia, Sily-Macsesd, Banyicza, S.-Korojesd, Barb.-Iszkrony, N.-Oklos (Huny. vm.); F.-Füged (Tord. vm.); Szépmező, Domáld, K.-Szöllös (Kük. vm.); O.-Ujfalu, Gainár, Szász-Vesződ (F.-Fej. vm.) nevű községekben volt birtok után.

11. *A bözd-ujfalusi Kovács cs.*

Források: N. I. VI. 414. — Pál. I. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): 1566-ban János király hadában szolgálnak: Imre és György. (Sz. Oklt. II. 199, 200.)

1568. decz. 21-én Kovács Imre választott bíró Solyomosi Barabás birtokügyében. (U. o. 236.)

bözd-ujfalusi Kovács Miklós szabad székely 1602. aug. 11-én hűséget tesz. (Sz. Oklt. V. 10033. sz. 311. l.)

Kovács Péter a Rákoczi forradalomkor a császár hűségében marad. (Sz. Oklt. IV. 350.)

Leszármazás talán így:

Pál { Péter { Péter { Péter { Imre { Mózes { Mózes
1614 { 1614 { 1614 { 1614 { 1614 { Kiss Julia

Czímer (Pálmay szerint): Kék (?) mezőben koronán nyugvó pánczélos kar, kezében kardot tart. — Sisakdísz: ? — Takarók: ?

12. *Az altorjai Kiss cs.*

Források: N. I. VI. 259. — Pál. II. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): altorjai Kiss István és András, szabad székelyek, 1602. VIII. 1-én hűségi esküt tesznek. (Sz. Oklt. V. 1029. sz. 182. l.)

altorjai Kiss Márton házat I. Rákoczi György 1634. X. 25-én adó alól felmenti. (Orsz. lt. Gy. k. 15. Lib. Reg. 107. — Skk.)

Lófőtség, kelt 1651. VII. 6., Rákoczi Györgytől altorjai Kiss Lukács és fiai: István, Ferencz, Bálint, Pál és Boldizsár részére. (Hirdetés: 1652. IV. 8.)* (Orsz. lt. 1651. — Gy. k. 25. Lib. Reg. 497. — Pál. II.)

NB. Pálmay szerint ezen 1651-ben kelt nemeslevelet (?) Ferencz kir. 1773-ban megerősíti.

Nemesi igazolás a productionalis forum előtt 1793. III. 7-én az 1651-ben nyert nemeslevél (?) alapján. (Pál. II.)

* Eredetije Kis Farkas urnál Al-Torján. Pálmay szerint ez nemeslevél (!).

Leszármazás (sepsi-körispataki ág):

Miklós { Tamás { Balázs, † 1656 { Miklós { Tamás { s -körispataki { Mihály
sz. 1726, † 1814
Lengyelországban { Bedő Ilona { unit. pap
bencczédi
Pap Judit

Mihály { György
sz. 1781, † 1837 { sz. 1726, † 1814
unit. pap { unit. pap, † 1816
n.-solyomosi Kőncz Zsuzsa
egybk. 1808

Mihály { Agnes { Agnes { Zsuzsa { Julia { Anna
sz. 1809, † 1889 { † { † { † { † { †
unit. pap
Barabás Julia
sz. 1819, egyb. 1838, † 1863

Sándor { Laura † { Emma { Néria
unitárius pap { Lófi Aron { Sándor Lajos { Sándor János
Laborfalván { unitárius pap { unitárius pap { igazg.-tanár
Bölonben { Hom.-Almásón { Sz.-Keresztúron
egyb. 1863 előtt { † 1890

Czímerpecsét található Pest vm. lt.-ban. Polg. Perek fasc. 179. No. 141., fasc. 273 No. 24 jelzetek alatt őrzött iratokon. (K. S.)

13. *A poosi Módy cs.*

Források: Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Bihar-megyei donatios nemes család, B.-Szolnok és Doboka megyékben is birtokosok voltak.

Donatio, kelt Szamosujvárt 1590. IX. 16., poosi Módy Illés részére. (Erd. Canc. lt. — Szoln.-Dob. Monogr.)

NB. Lásd Orsz. lt. 1590. — E. f. 1804. 122.

Donatio 1690-ből *Cs.-Mihályfalvára* Módy Ferencz részére. (Sz.-Dob. Monogr.)

Az 1754—55-iki orsz. nemesi összeírás alkalmával Bihar vm.-ben a nemesek sorába Módy Bálint vétetett föl. (U. N. I. I. 205.)

Leszármazás:

György { György (Ferencz) { András { Elek
sz. 1796 { Keresztúri Zsuzsa { sz. 1827
cc. 1730 { Sómi Éva { 1809 { Cs.-Mihályfalván { b)-tól
Elek
a) Eszényi Róza, † 1889 { Elek
b) Jancsó Ilona { György
Ilna
ezelőtt Debreczeni Józsefné

Ferencz (György) { Solyom Judit
1767 { de Felsőtorja
György, † 1872 { a)-tól
a) kövendi Kiss Zsuzsa { György { Endre
sz. 1809, † 1834 { Basa Julia { Berta
b) Kapronczai Krisztina { Károly { Árpád
c) bőlesei Budai Róza { Károly, † 1848 { Fülöp Julia { Károly { Erzsébet

Gyula { Emma
Vitalyos Emma { Mária
Julia
Kata, sz. 1833, † 1902. X. 16.
Tordai Sándor, sz. 1825. VII. 27, † 1903, VII. 27.

b)-tól
F. rencz, † 1895 { Ferencz

Lila
Róza { Módy Elek { Róza
Rutka Adolf { Moldován Mária { György
Erzsi, sz. 1903.

c)-tól
Karolin
Tohát Sándor

Czímer: Kék mezőben zöld halmon pánczélos kar könyököl, markolatjában görbe kardot tart, melynek hegyére törökfő van szúrva. — Sisakdísz: három arany búzakalász. — Takarók: kékezüst-vörösarany.

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Andrásné, Keresztúri Zsuzsa: *Cs.-Mihályfalva* (B.-Szoln. vm.); Módi né, Décei Zsófia: Halmosd (Kr. vm.); Poosa, Vaskapu (Dob. vm.) nevű helységekben volt birtok után.

14. *A felsőtörjai Solyom cs.*

Források: B. — Pál. II. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Pálmay szerint a kézdipolyáni Solyom családdal közös törzsből származik. Megjegyezni kívánjuk, hogy a kézdipolyáni Solyom cs. 1584-ben nem nemes-

levelet, hanem csak gyalogositást nyert és pedig Báthori Zsigmondtól Pál személyében. (Orsz. It. — Gy. k. 1 Lib. Reg. 226—227. — Skk.)

1583. III. 30. Báthori István lengyel király az erd. tanácsnak ajánlja Bölöni Pétert, *Solyom Pált*, Sidó Gáspárt és Bölöni Mátét, kik a király hadaiban szolgálták, személyöket illetőleg Apor István és András jogbágyságából szabadságot nyertek, de okmányukat tőlük elvették, azért az ügyet meg kell vizsgálni és az elvett leveleket nekik visszaadni. (Tört. Tár. 1895. 258.)

Valószínűnek látszik, hogy ez a *Solyom Pál* az 1584-ben gyalogositást nyert *Pállal* ugyanaz s ilyen alapon hitelt érdemel Pálmaynak az a tudósítása, hogy a felsőtornjai és kézdipolyáni Solyom családnak egy közös törzse volt, mert Solyom Pál a *torjai* Aporoknak jobbagya volt, Torjáról való lehetett.

1602. VIII. 1-én felsőtornjai Solyom Balázs és *Pál* szabadszékelyek hűségi esküt tesznek. (Sz. Oklt. V. 1029. sz. 181. 1.)

Nézetünk szerint a cs. nemcsak Hunyadm.-ben, hol János 1753-ban Kitiden predikátor volt, hanem még Bihar megyében is szerepelt. Erre enged következtetni az a körülmény is, hogy az 1754—55-iki országos nemesi összeírás alkalmával a nevezett megyében Solyom Balázs, György, István, Mihály, János és még egy Balázs és István a nemesek lajstromába föllettek véve, Módy Ferencz ebben az időben szintén még Biharban élehetett s valószínűleg itt vette nőül Solyom Juditot. (B. — u. N. I. 206.)

Bihar megyében a XIX. sz. elején még él egy Solyom cs. Ennek czímere: Kék (?) mezőben könyökben meghajtott pánczélos kar, mely markolatjában két nyilvesszőt tart. A kar felső része alulról nyíllal van átszurva. — Sisakdísz: 3 zöldszáru és levelű természetes lilium. — Takarók: ? (S. ung. A. 418. táb. Solyom Mihály nagyváradi lakos (1823.) pecsétje szerint.)

15. *A kövendí Kiss cs.*

Források: S. sbbg. A. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Czímeres nemeslevél, kélt Gyulafehérvár 1669. II. 6., Apaffi Mihálytól, kövendí Kiss részére. (Hirdetés: Kövend, Aranyosszék 1669. III. 18.) (Orsz. It. 1669. — K. c. prot. Bath. Rákosi 52.)

Czimer: Kék mezőben, zöld téren (barna?) lovon ülő zöld ruhás vitéz jobbra nyargal. Főlemelt jobbjaiban görbe kardot tart, baljával a lovat kormányozza. — Sisakdísz nincs. — Takarók: var. col.

NB. A családnak egy ága a XVIII. században Kövendről Tordára származott, hol János a század végén és Márton 1891-ben élt.

16. *A belényesi és borbereki Komáromi cs.* Lásd XII. 2. alatt.

Pótlás:

belényesi Komáromi István (A.-Fej. vm.) 1838-ban így pecsétel: Vörös mezőben jobbharánt gerenda, ezen 3 madár alak, a gerenda fölött 4 (2, 2) karika, a gerenda alatt egy madár alak, esőrében valami virágot tart, a madár előtt egy karika. — Sisakdísz: két nyitott sasszárny. — Takarók: ? (Orsz. It. homag. eskükönyv, Alsó-Fejérm. — Gyulai Ferencz tanár ur közlése, ki azonban megjegyzi, hogy ezen pecsétnyomóval még többen pecsételnek, úgy Gyulai Sándor is.)

belényesi Komáromi Lajos kisczéji birtokos az 1791-iki kolozsvármegyei nemesi összeírás alkalmával így pecsétel: Négyelt pajzs 1 és 3 mezejében koronán könyöklő kar törökfejes görbe kardot tart. 3 = ?; 4 ugyanaz. (Kolozsvárm. levélt.)

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Krisztina, Kenderesi Ignáczné: Hidegviz, Szász-Vessződ (F.-Fej. vm.); Lunka (Kük. vm.).

Klára, Csernátoni Antalné: Szász-Vessződ, Hidegviz, Mihályfalva (F.-Fej. vm.); Lunka (Kük. vm.);

Lajos: Szász-Vessződ, Hidegviz (F.-Fej. vm.);

István: Adámos, Borzás (Kük. vm.); Sárdorf, Szász-vessződ, Hidegviz (F.-Fej. vm.);

András, neje Szabó Borbála: Lunka, Mikeszásza, Keszler (Kük. vm.);

Komáromi né, Szalánczi Mária: Mikeszásza (Kük. vm.);

Komáromi né, Iszlai Anna: O.-Bikal, M.-Gy.-Monostor (Kol. vm.); Keszler (Kük. vm.);

Elek: Fúzkut, Faragó (Kol. vm.);

József, Nina, Claudine, Viktor, Ida, Berta, Károly és Vilmos testvérek: Zágor (Kük. vm.); Kákova, Laaz F.-M.-Váradja (A.-Fej. vm.);

István, neje Szentkirályi Anna: Mgy.-Sáros, Balásztelke (Kük. vm.);

Róza, Dánffiné: M.-Káptalan, Asszonynépe (A.-Fej.);

Anna, Bocskai Jánosné: Mgy.-Süllye, Mgy.-Herepe, Elekes (A.-Fej. vm.); Kincsi (Kük. vm.) nevű községekben volt birtok után.

NB. Komáromi Márton 1633-ban ev. ref. pap Belmeger, 1662-ben ev. ref. pap Székelyhid, Komáromi János 1667-ben ev. ref. pap Csoma. (Tört. tár. 1898. 632, 641, 643, 646. l.)

Komáromi János 1688-ban említve. (Tört. tár. 1895. 382. l.)

Komáromi János 1706-ban említve. (Tört. tár. 1896. 435. l.)

Komáromi József 1759-ben gr. Bethlen Kata pótvegröndelvényében említve. (Tört. tár. 1895. 739. l.)

Komáromi Zsófia 1650-ben Bedőházi Tamás mátkája. (Tört. tár. 1892. 752. l.)

Czímerlevelek.

NIV.

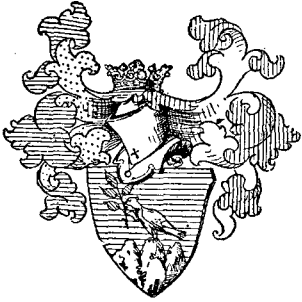
Bethlen Gábor Alia Farkas tanácsúr és főudvarmester íródeákjának Aytoni Pál Deáknak, aki néhány évig a fejedelmi kisebb kancellárián is hűségesen szolgált, címeres nemességet ad.

Gyulafejérvár, 1618. április 20.

NOS GABRIEL BETHLEN Dei gratia princeps Transsylvaniae, partium regni Hungariae dominus et

Siculorum comes etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod cum nobis certo fidelium nostrorum consiliariorum testimonio compertum sit *Paulum Literatum de Ayton* ex ignobili quidem verum honestis parentibus ortum in studiis bonarum literarum mediocriter institutum, in aulam magnifici domini *Wolfgangi Alia* consilarii nostri ac supremi curiae nostrae magistri, se contulisse ibique a lutere praedicti domini sui in epistolis atque literis trans-

cribendis ac insuper in minori quoque cancellaria nostra aliquot annis in rebus et literarum expeditionibus fidei suae concreditus et commissus, summa cum animi sui promptitudine, praedecessoribus nostris principibus Transsylvaniae, tandem nobis etiam ac regno nostro hactenus servivisse et deinceps quoque servire velle, nobilitatis tamen lumen ac splendorem huiusque contingere nequissime, dignum duximus qui gratiam et munificentiam

nostram in hac parte experiatur. Eundem igitur *Paulum Literatum* de speciali nostra gratia et potestatis plenitudine e statu et conditione plebea ac ignobili in qua natus est et hactenus extitit eximendum; ac in coetum et numerum verorum regni nostri Transsylvaniae et partium Hungariae eidem annexarum nobilium annumerandum, aggregandum, cooptandum et adscribendum duximus, prout annumeramus, aggregamus, cooptamus et ascribimus; decernentes expresse ut a modo deinceps idem *Paulus Literatus* haeredesque et posteritates ipsius utriusque sexus universae pro veris et indubitatis nobilibus habeantur et reputentur. In signum autem huiusmodi verae et perfectae nobilitatis eorum haec arma seu nobilitatis insignia: *scutum* videlicet triangulare coelestini coloris ex quo tres arduae rupes enatae super quarum eminentioris cacumine columba quedam candida alis compositis stare et in ore ramum virentem tenere conspicitur. Supra scutum galea militaris clausa est posita, quam contegit diadema regium gemmis et unionibus exornatum, ex cono vero galeae teniae sive lemnisci variorum colorum hinc inde defluentes utrasque oras seu margines ipsius scuti pulcherrime ambiunt et exornant, prout haec omnia in capite sive principio praesentium literarum nostrarum docta manu et arte pictoris clarius expressa et depicta esse cernuntur. Animo deliberato [stb. a szokott stílussal. Lásd a XIII. czímerlevelet.] In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes literas nostras, pendentis et authentici sigilli nostri munimine roboratas memorato *Paulo Literato Aytoni* ipsiusque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis gratiose dandas duximus et concedendas. Datum in civitate nostra Alba Julia die vigesima mensis Aprilis, anno domini millesimo sexcentesimo decimo octavo.

Gabriel Bethlen mp.

Caspar Beöleöny
secretarius mpr.

1619 sabato in professo sacr[. . . .], pentecostes sub generali congregatione dominorum regnicolarum trium nationum Transsylvaniae et partium regni Hungariae eidem annexarum ad quintum diem May Albae Juliae indictae, exhibitae et publicatae sunt praesentes in persona *Pauli Literati Aytoni* nullo contradicente.

Joannes Angyalosi
serenissimi principis Transsylvaniae
etc protonotarius mpr.

(Eredetije czímer nélkül, peesét hijával Konez József nyug. főgimnáziumi tanár tulajdonában Marosvásárhelyt.)

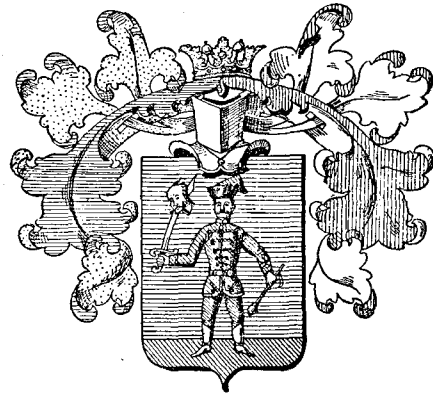
Közli: **Konez József.**

XV.

Bethlen Gábor szenterzsébeti Fejérvári Jánost, a Péchy Simon tanácsúr és kancellár bizalmasát (bepáró) hű szolgálatáért újlag nemesíti, czímert adományoz neki s Udvarhelyszéken, Szent-Erzsébeten a Gaal János, Jakabffi László s Gaal Mihály és Ferencz

székely darabontok szomszédságában fekvő házát minden adótól és köztehertől mentessé teszi.

Besztercebánya, 1620. aug. 29.

NOS GABRIEL Dei gratia electus Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Galliciae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque rex, Transsylvaniae princeps et Siculorum comes etc. Memoriae commendamus tenore praesentium sig-

nificantes quibus expedit universis, quod nos cum ad nonnullorum fidelium dominorum consiliariorum nostrorum singularem intercessionem nobis propterea factam; tum vero attentis et consideratis fidelitate fidelibusque servitiis nobilis *Joannis Fejérvári de Szent-Ersébet*, spectabilis ac magnifici domini *Simonis Fechy* de Szent-Ersébeth intimi consilarii et cancellarii nostri fidelis nobis honorandi familiaris, que ipse nobis et regno nostro Transsylvaniae iuxta possibilitatis suae exigentiam summa cum animi sui promptitudine et alacritate pro locorum et temporum diversitate in omnibus occasionibus, bellicisque expeditionibus pro patria motis et suscepris fideliter exhibuit et impendit ac in futurum etiam exhibiturum et impensurum confidimus: eundem igitur *Joannem Fejérvári*, alias quoque uti intelligimus ex nobili prosapia oriundum, denuo et ex novo, ex speciali gratia nostra principali et potestatis nostrae plenitudine in coetum et numerum verorum et indubitatorum nobilium regni nostri Transsylvaniae annumerandum, aggregandum, cooptandum et adscribendum duximus, prout annumeramus, cooptamus et ascribimus. Decernentes expresse, ut a modo deinceps idem *Joannes Fejérvári* ipsiusque haeredes et posteritates utriusque sexus universi pro veris et indubitatis nobilibus habeantur et reputentur. In signum autem huiusmodi verae et perfectae nobilitatis haec arma sive nobilitatis insignia: *scutum* videlicet militare coelestini coloris in cuius campo sive area homo integer veste viridi indutus, dextra manuum mucronem quandam sursum levantem, in quo caput Turcicum transfigi, sinistra vero botrum uvae deorsum dependens tenere conspicitur. Supra scutum galea militaris clausa est posita, quam contegit diadema regium gemmis unionibus apprime varriatum, ex cono autem galeae teniae sive lemnisci variorum colorum hinc inde defluentes utramque partem ipsius scuti pulcherrime ambiunt et exornant, prout haec omnia in capite sive principio praesentium literarum nostrarum docta manu et arte pictoris clarius expressa et depicta esse cernuntur. Animo deliberato [stb. a szokott stílussal.] Et nihilominus domum eiusdem in possessione *Szent-Ersébet* in sede Siculicali Udvarhely, vicinatatibusque domorum agilium ab una *Joannis Gaal*, ab altera *Ladislai Jakabffi*, a tertia vero partibus *Michaelis* et *Francisci Gaal* peditum pixidariorum nostrorum Siculorum existentem habitam pro ampliori munificentiae nostrae declaratione ab omni censuum, taxarum contributionum nostrarum tam ordinariorum quam extraordinariorum subsidiorumque et lucri camerae nostrae solutione; item decimarum, nonarum et capeti-arum pensione, servitionem quarumlibet plebeorum et civilium exhibitione in perpetuum eximendam, supportandam, libertandam et nobilitandam duximus, prout

eximimus, supportamus et libertamus, nobilitamusque praesentium per vigorem. Quocirca vobis fidelibus nostris universis et singulis spectabilibus, magnificis, generosis, egregiis et nobilibus, comitibus, vicecomitibus et iudicibus nobilium quorumcunque comitatum; item capitaneis, vicecapitaneis, iudicibus, viceiudicibusque regiis quarumcunque sedium Siculicalium, praecipue sedis Siculicalis Udvarhely, necnon universis incolis et inhabitatoribus possessionis dictae Szent Ersébet, cunctis etiam aliis, quorum videlicet interest, seu intererit, modernis et futuris quoque pro tempore constituendis praesentes nostras visuris, harum serie committimus et mandamus firmiter, quatenus vosquoque a modo deinceps praescriptam domum ab omni censuum, taxarum et contributionum nostrarum tam ordinariorum, quam extraordinariorum, subsidiique et lucri camerae nostrae solutione, item decimarum, nonarum et capetiariarum pensione, servitiorum quorumlibet plebeorum et civilium exhibitione in perpetuum exemptatam et supportatam, nobilitatamque habere. Neque propterea eundem *Joannem Fejérvári*, haeredesque et posteritates ipsius utriusque sexus universas in personis, rebusque in bonis ipsorum quibusvis impedire, turbare, molestare seu quovismodo damnificare praesumatis, nec sitis ausi modo aliquali. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes literas nostras pendentis et authentici sigilli nostri munimine roboratas memorato *Joanni Fejérvári* ipsiusque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis gratiose dandas duximus et concedendas. Datum in libera ac regia civitate nostra *Novizoliensi* die vigesima nona mensis Augusti, anno Domini millesimo sexcentesimo vigesimo.

Gabriel mpr.

Anno 1622 die 23-tia Junii exhibitae et publicatae sunt praesentes sub generali congregatione sedis in persona nobilis introscripti, nullo contradicente. Coram d. iudice regio, vice capitaneo, universisque assessoribus

..... *Palosi de Udvarhely*

notarius sedis Siculicalis Udvarhely mpr.

(1802 február 27-én kelt másolata a marosvásárhelyi ev. ref. kollégium könyvtárában.)

Közli: **Koncz József.**

XVI.

Bethlen Gábor borbereki tisztjének Szaniszló Istvánnak és általa András és Mihály nevű fiainak czímeres nemességét ad s Borberekben a Magyar-utczában az özvegy Kis Mártonné és Kovács Márton szomszédságában lévő házat mentesíti.

Kassa, 1621. junius 12.

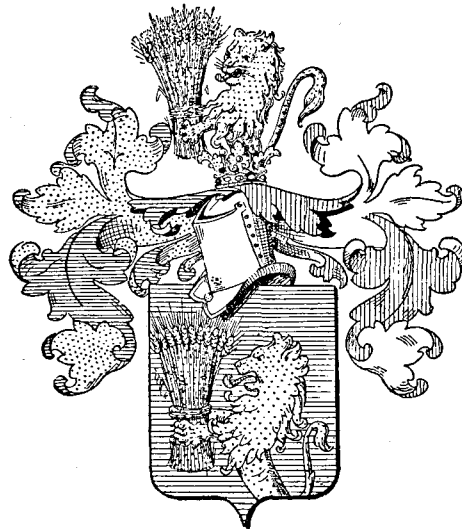
NOS GABRIEL etc.** Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod nos cum ad nonnullorum fidelium consiliorum nostrorum humillimam maiestati nostrae propterea factam intercessionem, tum vero attentis et consideratis fidelitate, fidelibusque servitiis strenui *Stephani Szaniszló* de Borberek officialis nostri Borberekensis, quae ipse sacrae primum regni nostri Hungariae coronae ac deinde maiestati etiam nostrae pro locorum et temporum varietate fideliter exhibuisse et inpendisse, in futurum etiam exhibere et inpendere velle perhibetur; cum igitur ob hoc tum vero ex gratia et munificentia nostra regia qua

* Praesentem copiam e suo vero originali descriptam per nos comportatam ac in omnibus punctis et clausulis sui originali conformem esse infrascripti praesentibus fide nostra mediante adtestamur. Signatum Kis-Enyed anno 1802 die 27-ma Februarii.

Ladislav Orosz mpr. et *Josephus Benedek de Voldorf* mpr. utriusque incliti comitatus Albensis iurati assessores.

** Mint a XV. sz. czímerlevélben.

quosque de nobis et rei publicae Christiane benemeritos ac virtutis colendae studiosos antecessorum quondam

divorum nostrorum Hungariae regum exemplo prosequi, eisque certa virtutum suarum monumenta, que ad majora quoque praestanda eos incitare possent decernere consuevimus: eundem igitur *Stephanum Szaniszló* ac per eum *Andream* et *Michaelem* filios de regia nostrae potestatis plenitudine et gratia speciali e

statu et conditione ignobili, in qua nati sunt et hactenus extiterunt eximendis ac in coetum et numerum verorum atque insignitorum regni nostri Hungariae nobilium duximus aggregandos, annumerandos et adscribendos. Annuentes et excerta nostra scientia animoque deliberato concedentes ipsis ut a modo in posterum quoque futuris et perpetuis semper temporibus omnibus illis gratiis, privilegiis, indultis, honoribus, libertatibus, iuribus praerogativis et immunitatibus, quibus coeteri veri regni nostri Hungariae et partium ei subjectarum nobiles hactenus quomodolibet de jure et consuetudine usi sunt et gavis, utunturque et gaudent, uti, frui et gaudere possint; haeredesque et posteritates eorum utriusque sexus universi valeant atque possint. In cuius quidem nostrae erga ipsos exhibitae gratiae et clementiae ac liberalitatis testimonium veraeque nobilitatis insignia: *scutum* videlicet militare erectum coerulei coloris in cuius campo sive area leo dimidius naturali depictus colore, sursum pedibus anterioribus triticeum onanipulum tenere conspicitur. Supra scutum galea militaris clausa est posita, quam contegit diadema regium gemmis atque unionibus decenter exornatum super quo vicissim diademate leo, priori simili apparet; ex cono autem galeae teniae sive lemnisci variorum colorum hinc inde defluentes utrasque oras seu margines ipsius scuti pulcherrime ambiunt et exornant, prout haec omnia in capite seu principio praesentium literarum nostrarum pictoris manu et artificio propriis suis coloribus recte depicta esse cernuntur, eisdem *Stephano, Andrae et Michaeli Szaniszló*, ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis gratiose dandas duximus et concedendas. Decernentes et ex certa scientia nostra animoque deliberato concedentes, ut ipsi a modo in posterum futuris et perpetuis semper temporibus eadem arma sive nobilitatis insignia inter aliorum regni nostri Hungariae nobilium sub iisdem iuribus, praerogativis et immunitatibus caeteri natura vel consuetudine usi sunt et gavis utunturque et gaudent [stb. a szokott stílusban]. Et nihilominus pro ampliori erga eundem *Stephanum Szaniszló* regiae nostrae clementiae declaratione domum etiam ejusdem in oppido nostro Borberek plateaque *Magyar utca* nuncupata et vicinitatibus domorum relictae viduae providi quondam *Martini Kis* ab una, ab altera vero partibus *Martini Kovács* in comitatu Albensis Transsylvaniae existentem habitam ab omni censuum, taxarum et contributionum nostrarum tam ordinariorum quam extraordinariorum, subsidiique et lucri camerae nostrae solutione, servitiorum quorumlibet plebeorum et civilium exhibitione, vineas, item allodiati-

ras, seminaturas, agricolationesque ipsius quaslibet a decimarum, nonarum. et capetiarum iurisque et census montani pensione in perpetuum gratiose eximendas, supportandas, libertandas et nobilitandas duximus, prout eximimus, supportamus, libertamus et nobilitamus praesentium per vigorem. Quocirca vobis universis et singulis generosis, egregiis et nobilibus comitibus, vicecomitibus et judicialium, item perceptoribus, dicatoribus quarumcunque contributionum nostrarum decimatorum et nonatorum antedicti comitatus Albensis Transsylvaniae provisoribus et officialibus quibusvis castrum nostri Alvincz, necnon providis iudici et iuratis civibus oppidi Borberek modernis et futuris quoque pro tempore constituendis cunctis etiam aliis quorum interest seu intererit praesentium notitiam habituris harum serie committimus et mandamus firmiter, quatenus visis praesentibus, vos quoque a modo in posterum successivis semper temporibus praefatum *Stephanum Szanislo* haeredesque et posteritates ipsius utriusque sexus universi ratione praetactarum et contributionum nostrarum tam ordinariarum, quam extraordinariarum subsidiique et lucri camerae nostrae solutionem, servitiorumque quorumlibet plebeorum et civilium exactionem, decimarum, nonarum capetiarum iurisque et census montani pensionem cogere et compellere, aut propterea eundem haeredesque et posteritates ipsius utriusque sexus universas in persona rebusque et bonis quibusvis turbare, molestare seu quovismodo damnificare praesumatis vel sitis ausi modo aliquali; verum eandem domum et hereditates praetactas in perpetuum

exemptas, supportatas, libertatas et nobilitatas habere modis omnibus debeatis et teneamini. Secus non facturi. Praesentibus perlectis exhibenti restituti. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes literas nostras pendentes et authenticis sigilli munimine roboratas memoratis *Stephano, Andrae* et *Michaeli Szanislo*, ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis clementer dandas duximus et concedendas.

Datum in libera ac regia civitate nostra *Cassoviensi*, die decima secunda mensis Junii, anno Domini millesimo sexcentesimo vigesimo primo, regni nostri Hungariae primo.

Gabriel mpr.

A czimerlevél hátán: Anno Domini millesimo sexcentesimo vigesimo tertio feria secunda proxima post Dominicam Exaudi in generalibus comitiis dominorum regnicolarum trium nationum regni Transsylvaniae et partium Hungariae eidem annexarum per serenissimum dominum principem dominum nostrum clementissimum in civitatem Albensem ad diem decimum quartum May indictis et celebratis exhibitae, lectae, publicatae et extradatae sunt praesentes literae, nemine contradicente.

Magister *Foannes Frater*

serenissimi dni. dni. principis prothonotarius mpr.

(I. Rákóczy György 1633 május 17-én kelt megújító és megerősítő leveléből, melynek eredetije a marosvásárhelyi ev. ref. kollégium könyvtárában.)

Közli: **Koncz József.**

A d a t t á r.

IX.

Károlyi Zsuzsánna levele Becski Györgynéhez.

1617. aug. 5.

Adjon Isten minden jót kegyelmednek. Im édes asszonyom még ez eczer megengette Uram ő kegyelme *Becski* uramot, azért ő kegyelme itthon maradhat, de úgy hogy itt is legyen ő kegyelme mellettem. Isten kegyelmeddel. Albae Juliae die 5 Augusti, anno 1617.

Susanna Karoly
principissa mpr.

Kivül:

Adassék ez levelem *Becski Györgyné* asszonyomnak, nekem jóakaró asszonyomnak.

(Eredetije papiroson a család leveles ládájában M.-Derzsén.)

Közli: **Köblös Zoltán.**

X.

I. Rákóczi György Bornemisza Istvánnak, a vizaknai sóbányák igazgatójának megparancsolja, hogy Becski Zsigmond tálnok Oprez Kornicz nevű ős jobágját, ki Vizaknára ment volna és most is ott laknék, feleségivel, gyermekivel és minden javaival együtt adja ki.

Gyula-Fejérvár, 1632. június 9.

GEORGIUS RAKOCI, Dei gratia princeps Transsylvaniae, partium regni Hungariae dominus et Siculorum comes etc. Fidelibus nostris egregio *Stephano Bornemisza de Colosvar*, salisfodinae nostrae Vizaknaiensi praefato, ejusque vicem gerentibus ac circumspectis iudici iuratisque civibus oppidi nostri Vizakna, nobis dilectis, salutem et gratiam nostram. Vitéz *Becski Zsigmond*

tálnokunk alázatos könyörgéséből értjük, hogy egy Oprez Kornicz nevű ős jobágok, kit ennekelőtte nemzetes vitéz *Szentpáli János* hűvünktől törvénnyel is elnyertek volna, az jobágyság előtt oda Vizaknára ment volna és most is ott laknék. Mely jobágót fejedelmi kegyelmességünkből megnevezett hűvünknak jámbor szolgálatajára kegyelmesen tekintvén meg akarjuk adani, az dolog úgy levén, az mint deponal. Hadjuk azért s parancsoljuk is hűségteknek, hogy ez levelünköt vöven, megirt *Becski Zsigmond*nak azt az Oprez Kornicz nevű jobágját, akár ott való aknánkba, akár az városi rendek közt legyen, mind feleségivel, gyermekivel és minden jovaival együtt adja meg, több comissionkat erről nem várván. Secus non facturi. Praesentibus perlectis, exhibenti restituti. Datum in civitate nostra Alba Julia, die nona mensis Junii, anno domini millesimo sexcentesimo tricesimo secundo.

G. Rakoci mpr.

Stephanus Kovachocz
cancellarius mpr.

(P. II.)

(Eredetije papiroson a Bec ki család leveles ládájában M.-Derzsén.)

Közli: **Köblös Zoltán.**

XI.

I. Rákóczi György borbereki Szaniszló Istvánnak, pórumbáki jószágigazgatójának kérésre átírja és megerősíti a Bethlen Gábor által 1621 június 12-én Szaniszló Istvánnak és fiainak adott czimeres- és mentesítő-levelet.

Gyulafejérvár, 1633 május 17.

NOS GEORGIUS RAKOCI Dei gratia princeps Transsylvaniae, partium regni Hungariae dominus et Siculorum comes etc. Memoriae commendamus tenore

praesentium significantes, quibus expedit universis, quod pro parte et in persona fidelis nostri nobilis *Stephani Szanizlo de Borberek*, universorum bonorum nostrorum Porumbákiensium provisoris exhibitae sunt nobis et praesentatae literas quedam serenissimi quondam Gabrielis electi Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. regis et principis Transsylvaniae et Sicularum comitis, praedecessoris videlicet nostri felicissimae recordationis in pergamento patenter confectae et emanatae, sigilloque ejus pendentis authentico ac manus subscriptione corroboratae armales sive nobilitares, quibus mediantibus idem Gabriel dictum *Stephanum Szanizlo* ac per eum *Andream* et *Michaelem* filios e statu et conditione ignobili in quo nati fuerunt, exemisse et in coetum et numerum verorum atque insignitorum regni Hungariae nobilium aggregasse, annumerasse et adscripsisse, armorumque collatione condecorasse dignoscebatur tenoris infrascripti. Supplicavit vobis humillime, ut nos easdem literas omniaque et singula in eisdem contenta ratas, gratas et acceptas fieri praesentibus literis nostris verbotenus inseri et inscribi facientes acceptare, ratificare ac pro eisdem *Stephano*, *Andrea* et *Michaele Szanizlo* confirmare dignemur. Quarum quidem literarum tenor talis est. (Lásd a XVI. számú czimerlevelet.) Nos itaque praemissi supplicatione nobis modo, quo supra porrecta faventer exaudita et clementer admissa, praescriptas literas non abrasas, non cancellatas, neque in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio es suspicione carentes praesentibus

literis nostris de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali insertas et inscriptas, quo ad omnes earum contin[tes] articulos et puncta eatenus, quatenus caedem rite et legitime existunt emanatae, viribusque earum veritas suffragatur, acceptamus, approbamus, ratificamus ac pro praeciatis *Stephano*, *Andreae* et *Michaeli Szanizlo*, ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus in perpetuum valituras gratiose confirmamus harum nostrarum vigore et testimonio pendentis et authentici sigilli nostri roboratarum literarum mediante.

Datum in civitate nostra Alba Julia, die decima septima mensis May, anno Domini millesimo sexcentesimo tricesimo tertio.

Georgius Rakoci mpr.

Martinus Markosfalvi
secretarius mpr.

Kivül:

Anno 1633 sub generali diaeta dominorum regnicolarum trium nationum regni Transsylvaniae ac partium Hungariae eidem annexarum ex edicto illustrissimo dni. dni. principis Transsylvaniae ad diem 4 Augusti in civitate Alba Julia indicta introscriptis praesentes literae exhibitae, praesentatae et publicatae sunt, nemine contradicente.

Magister *Ladislaus Czefeffy*
protonotarius mpr.

(Eredetije a m.-vásárhelyi ev. ref. kollegium könyvtárában.)

Közli: **Koncz József.**

Nyilvántartás.

Halálozás.

alsószentmihályfalvi özv. Sigmond Istvánné sz. deésfalvi Pataki Klára † Tordán 1904. jan. 16-án.
zathurecsai Zathureczky Géza 1903. decz. 15-én 67 éves korában Kis-Czellben meghalt.
kibédi Péterfi Dénesné szül. Putnoki Etelka 1903. decz. 15-én 21 éves korában meghalt Maros-Vásárhelyen.
nagybarcsai Barcsai Kálmán, Hunyadvármegye főispánja 64 éves korában 1903. decz. 31-én meghalt Bánffy-Hunyadon.
lászlófalvi id. Velits Ödön Torda város nyugalmazott polgármestere 1903. decz. 13-án Tordán meghalt.
alsócsernátoni Csiki Zsigmond negyvennyolczas huszár-főhadnagy, Maros-Torda vármegye nyug. főszámvevője 1903. decz. 12-én 80 éves korában meghalt Maros-Vásárhelyen.
ákosfalvi Szilágyi Elemér főgymn. tanuló † Maros-Vásárhelyt 1904. márcz. 6-án.
disznajói Vita Sándor, a kuria egyik legidősebb bírása 1904. febr. 25-én 68 éves korában meghalt Budapesten.
fel-órakosi Rákosi Gerő 1904. febr. 21-én meghalt Kézdivásárhelyen.
vargyasi Daniel István dr. erzsébetvárosi törvényszéki bíró 1904. febr. 14-én 44 éves korában Erzsébetvárosban meghalt
kézdivásárhelyi Kovács Dániel Kézdivásárhely városának helyettes polgármestere 1904. febr. 22-én 55 éves korában meghalt Kézdivásárhelyen.
Tuzson János ny. m. kir. honvédalezredes † 1904. jan. 2-án Sepsiszentgyörgyön 79 éves korában

csikszentkirályi Simon Péter ny. főgimnáziumi tanár meghalt 1904. jan. 4-én 63 éves korában Budapesten.
vajdahunyadi Duma György főgimnáziumi tanár 1904. jan. 7-én 65 éves korában meghalt Budapesten.
kaáli Nagy Ákos m. kir. erdészjelölt 1904. febr. 4-én 39 éves korában meghalt Aradon.
Kovács Pongráczné szül. gyergyóalfalvi Gereőffi Jolánka † 1904. febr. 8-án 24 éves korában Hodos községben.
hilibi Haller Károly dr.-né szül. komjátszegi Szentkirályi Gizella 1904. febr. 8-án meghalt Budapesten.
kürti Csaba Zoltán kir. ügyész 1904. jan. 29-én 38 éves korában meghalt Erzsébetvárosban.
özv. szathmári Enyedi Sándorné szül. diósadi és egytükodi Császár Teréz 1904. márcz. 25-én 95 éves korában elhunyt Nagyenyeden.
dálnoki Lázár Mihály ny. főispán 1904. ápr. 7-én meghalt Brassóban.
székelyudvarhelyi Felméri Albert kir. tanítónőképző tanár 1904. ápr. 16-én 49 éves korában meghalt Kolozsvárt.
nádudvari Bónis István orsz. képviselő 1904. ápr. 3-án 57 éves korában Septéren meghalt.
vetési Baczó Elek 48—49. honvédhuszárőrmester † 1904. ápr. 3-án 80 éves korában.
Özv. Castiglione Ignáczné szül. csikszentmihályi Sándor Verona 1904. ápr. 23-án elhunyt Dobriczán.
nagyszalontai Gombás József földbirtokos 1904. ápr. 26-án Gyergyófalván meghalt

TARTALOM: *Dr. Endes Miklós:* Az úri hatóság fejlődése Magyarországon 1848-ig. — *Köblös Zoltán:* Adatok az iványi Fekete család történetéhez. — *Gyulai Rikárd:* Ósfák. XXXVI. galgói Rác Aranka leszármazása. — *Czimerlevelek:* XIV. Aytoni Pál. XV. Fejérvári János. XVI. szenterzsébeti Szaniszló Istvan, András és Mihály. — *Adattár:* IX. Károlyi Zsuzsánna levele Beeski Györgynéhez. X. Beeski Zsigmond jobbágyának kiadatása. XI. borberekai Szaniszló Istvánnak ezímer s mentesítő levele átiratik. — *Nyilvántartás.*

BIACH J. OSZKÁR

FOGMŰTERME

VII., CSÖMÖRI-ÚT 25. SZ., II. EM.

— TALÁLHATÓ REGGEL 8-TÓL ESTE 6 ÓRÁIG —
VASÁR- ÉS ÜNNEPNAPON IS.

T. CZ.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy készítek fogakat és fog-sorokat, arany, celluloid és kautschuk szájpaddal, azonkívül teljesen szájpaddal nélkül fogonkint 2 korona árban és feljebb.

Kivánatra házhoz és vidékre is megyek. — 5 évi jótállás. — Részletfizetésre is. Szives pártfogást kér
BIACH J. OSZKÁR.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.

Gyógyít és felüdít jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), almatlanság, tülzugás, nehéz hallás, epilepszia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkor, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegséget. Azon beteg, aki 88503. sz. készüléket által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmiféle hasznát, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; megvagyok győződve biztos hatásáról. **A nagy készülék ára 6 K.** idült betegeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 K könnyebb betegeknek alkalmazandó. A központi elárusítóhely szétküldés utánvétel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére:

Scheffer D. Sándor
Budapest, VIII., Bezerédy-u. 3.

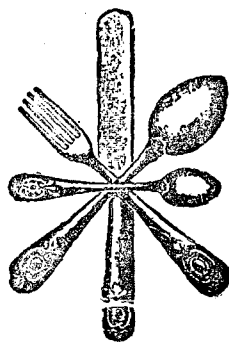
Üvegedzési és festészeti műintézet

Hagenauer Frigyes Károly

BUDAPEST, VIII. Vig-utca 14. szám.

Legjobb referenciák az eddig elszállított munkálatokról.

Egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szétulhalmozott raktáromból világhírűs kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói ezüst áruimat

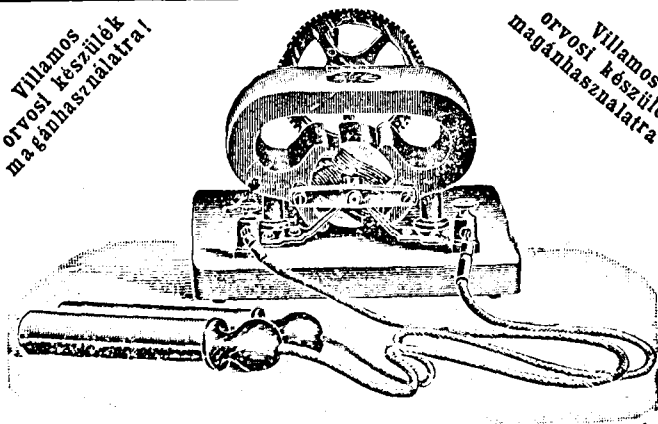
és pedig: 6 drb mexikói ezüst asztali kést, 6 darab mexikói ezüst evővillát, 6 darab mexikói ezüst evőkanalat, 12 drb mexikói ezüst kávéskanalat, 6 drb kiváló dessertkést, 6 drb kiváló dessertvillát, 1 drb mexikói ezüst levesmerítő kanalat, 1 drb mexikói ezüst tejmerítőt, 2 drb elegáns szalon asztali gyertyatartót.

46 drb összesen csak 6 fnt 50 kr.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétel történeténél az európai raktárból:

SCHAEFFER D. SÁNDOR
Budapest,
VIII., Bezerédy-utca 3. sz.

Villamos orvosi készülék ma élethozzávalóra!

Villamosság az élet!!

Az élet megújítása és meghosszabbítása az eredeti amerikai »ELEKTROPHOR«-ral.

A szenvedő, gyengélkedő és gyenge szervezeti emberiség figyelmét felhívom arra, hogy ezt a villamos készüléket használja, mert az **Elektrophor erősíti az idegeket, megújítja a vért, élcsíti az eszünket és érzekeinket,** a vér keringésének és idegrendszerünknek a szabályos működését biztosítja és megóv bennünket minden betegségtől.

BOURG dr. tanár, a párisi egyetem orvosi fakultásának tagja, az »Elektrophor«-ról a következőképp nyilatkozott: »Nemcsak köszvény, reumát, görcsöket, idegességet és asthmát gyógyítottak vagy legalább is enyhítettek ezer meg ezer olyan esetben Elektrophorral, a melyben az orvosok tudománya csödütt mondott, hanem idegbetegségek, fejfájás, kólíka, fülzugás, álmatlanság, hipochondrikus állapotban levőknek, de különösen székrekedésben és aranyérbn szenvedők baja ellen alkalmazva, egynéhány nap múlva, de sok esetben néhány óra múlva is csodálatos enyhülést észleltek. Fájdalmas női betegségekben szenvedők majdnem biztos enyhülést és gyógyulást nyerne. Aldott állapotban levő nők sikerrel alkalmazhatják. NEM ROMLIK! ÖROKKÉ ELTART!

Egy teljes kis készülék ára 10 K. Gyenge szervezettek részére. Egy teljes nagy készülék ára 20 K. Idült betegek gyógyítására.

A pénz előleges beküldése vagy utánvétel mellett szállítja az »Elektrophor Co. Limited« európai vezérképviseletje: **AUFFENBERG JÓZSEF**
Budapest, VII., Huszár-u. 6.

Nélkülözhetetlen!

FŐFÁJÁS és MIGRAIN

ellen

biztos és ártalmatlan

a

M E N T A

ILLATGYAPOT,

mely az orrlyukba tömve az orron keresztül történő lélekzés után a leghevesebb főfájást és idült migrain főfájást gyorsan megszünteti.

A m. kir. egyetem által hivatalosan vizsgálva ártalmatlannak találtatott, szaktekintélyek által legméltóbben ajánlatik. Törvényileg védve.

Egy doboz ára 50 fillér.

Szétküldési raktár:

Vogler József

drog. assist.

Budapest, VIII., Flor-utca 4. sz.

12 doboz megrendelésénél és a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve küldöm.

Szabadalmi szám 16794.

BECK KÁROLY

szabadalmazott ablakszellőztető-készülék készítő. Budapest, VIII., József-u. 28. sz.

Az egészség a fő, melyet kellő szellőztetés által érhetünk el!

Beck Károly-féle ujonnan feltalált és szabadalmazott **ABLAKSZELLŐZTETŐ-KÉSZÜLÉKE** magyar gyártmány, mely most már fölülmulja az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőzőket úgy ezélszerűségben, jóságban, mint olcsóságukban. **Minden ablakra alkalmazhatók.** Egészségügyi szempontból 45° nyílás által légvonat kizárva. Számptalan elismerő-levél van kezében, mely a t. közönség meglegedését nyilvántja.

Ablakszellőzők 7 kor. 60 fill.-től feljebb. Költségvetések ingyen és bérmentve. Mérték vétele végett sziveskedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztető-készülékeim használatban vannak a hővetkező nevezetesebb helyeken: Budapest, Nemzeti Kaszinó, Kossuth Lajos-utca. — Kereskedelmi Miniszterium, Budán. — Ref. főgymn. Deák-tér. — Magyar kir. Ludovika. — Kispesti állami elemi iskolában, több kórházak és iskolákban a fővárosban és vidéken kitűnőnek bizonyult.

Tisztelettel: **BECK KÁROLY**, szab. ablakszellőztető-készülék készítő és lakatos.

Mindennemü épület- és műlakatos munkát készítek a legjobb kivitelben. Megrendelések úgy Budapestben, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Több mint 3000 darab van használatban.

Pénzkölcsönt

szerez katonatiszteknek, egyéves önkénteseknek, magán- és államtisztviselőknek, nyugdíjasoknak, ugyszintén kereskedők és iparosoknak **kezessel és kezes nélkül**, valamint ingatlanra minden irányban a legmagasabb összegig, legmértányosabban és gyorsan, olcsó kamatlábbal és a legcsekélyebb heti törlesztéssel vagy 3 hótól 75 évig terjedhető időre is, kézi-zálogra azonnali folyosítás mellett. (Válaszbélyeg.)

LAUFER és SAMUEL

— BUDAPEST, VI., Váci-körút 23. —

MAGYAR KERESKEDELMI IRODA.

Tulajdonos: BOTH DEZSŐ.

Eszközöl: mindennemű üzletek, gyárak, ipartelepek, földbirtokok, házak eladását és **vevését** úgy Budapesten, mint bárhol Magyarországon, valamint **kölcsönöket** földbirtokra, házakra és **személyhitelt** váltókra.

— Megbízható szolid vállalat. —

Iroda: Budapest, VI. Vörösmarty-u. 25/a.

Törlesztéses kölcsön igénybevételével szabadítsa meg magát a súlyos természetű kölcsönöktől. Ez oknál fogva jóakarólag ajánljuk, hogy a jelenlegi gabonaárakkal arányban álló **olcsó** s a helyi viszonyok figyelembevételével megállapított **érték** $\frac{3}{4}$ -éig engedélyezni szokott kölcsönnyerés céljából a birtokaira vonatkozó telekkönyvi kivonatait és kataszteri birtokív másolatát hozzánk sürgősen beküldje. Ez esetben kölcsönét **rövid időn belül** szabadon választható időtartamra szavaztatjuk meg, ugymint 10 évtől 70 évi időtartamra 4—5 %-os félévenkénti törlesztésre, melyben már a tőke és kamat törlesztés bent foglaltatik.

A kölcsönök előzetes félévi felmondás után visszafizethetők. de az intézet részéről fel nem mondhatók.

— **Levelekre válaszbélyeg melléklendő.** —

GENEALOGIAI

1903. évi folyamát ujonnan belépő előfizetők **6 korona** kedvezményes áron szerezhetik meg kiadóhivatalunkban:

FÜZETEK

KOLOZSVÁR,
Bocskay-utca 9. szám.
o o o o o o o o o o o o